

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM

NR. 14 - 102. ÅRGANG 25.10.16 - 08.11.16

NANOMEDISIN:

Kan kurere både kreft
og hjernesykdommer

SIDE 12

UTELIV:

Vi har testet tre av byens
ferskeste utesteder

SIDE 30

MAKE
STUDENTPOLITIKK
GREAT AGAIN

DET ER IKKE BARE I USA DET FOREGÅR VALG:

KLARER STUDENTPOLITIKERNE Å ENGASJERE STUDENTENE?

GRATIS!

REDAKSJONEN

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Tonje Jacobsen - Tlf: 994 87 017
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDER DUSKEN
Kristian Gisvold - Tlf: 470 57 799
avisredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Anette Sivertstøl- Tlf: 990 15 077
ansvarligredaktor@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Silje Bjellvåg nyhetsredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Henrik Dalsbek reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Benedikt Javorovic kulturredaktor@studentmediene.no

SPORTSREDAKTØR
Tone Høiland Ween sportsredaktor@studentmediene.no

FORSKNINGSREDAKTØR
Kaia Sørlund ffredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Anna Melkild og Rasmus Liestøl
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Lasse Georg Tønnessen fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISK ANSVARLIG
Hilde-Katrin Hagen Fjørtoft
grafisk-sje@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Kjell Robin Skyberg Elkrem
debattredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Fredrik Andersen - Tlf: 920 52 309
dagligleder@studentmediene.no

REDAKSJONSSJEF
Linnéa Heimsæter Stang - Tlf: 917 48 083
redaksjonssjef@studentmediene.no

DESK
Anders Päsche (sjef), Linn Danielsen Evjemo, Jahn Ivar Kjølseth, Synne Hammervik, Finn Brynestad, An Nguyen, Idunn Skjerdingsstad og Ida Jønsberg

JOURNALISTER
Frida Rystad Aune, Martha Holmes, Sindre Cottis, Maria Norum, Nora Rydne, Aase Langan, Øyvind Elkrem, Kaia Sørlund, Felix Seifert, Henriette Sandberg, Ola Haugstad, Svein Amund Åstebøl Hansen, Ragnhild Midtbø, Mari Wigdel, Andreas Alstad, Audun Kopperud, Benedikt Javorovic, Johanne Meisingset Lund, Inga Steinøien, Maria Lund Krogstad, Amund Røifsen, Maria Furuheim, Øyvind Hamre, Martin Ervik, Trym Kjes, Live Skartveit, Emilie Pedersen og Chris Gjertsen

FOTOGRAFER
Silje Krager, Sebastian S. Bjerkvik, Hedda Rysstad, Jonas Halse Rygh, Hans Fredrik Sunde og Lasse Georg Tønnessen

ILLUSTRATØRER
Nora Johansen (sjef), Christian Høkaas, Inger Sidonia Krajci, Håvard Karlsen, Astrid Böhler, Margrete Indahl, Benjamin Drews og Eirin Mari Fossey

GRAFIKERE
Anniken Larsen, Torgeir Timenes Bell, Tanja-Irén Harsvik Haugen, Hilde-Katrin Hagen Fjørtoft og Katarzyna Maria Wie

KORREKTUR
Idunn Skjerdingsstad (sjef), Finn Brynestad og Hera Lyngstad

FORSIDE
Christian Høkaas

Miljøtrykksak fra Trykkpartner AS.
Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

SINGSAKERBAKKEN 2E, 7030 TRONDHEIM
E-POST: ud@underdusken.no/annonse@underdusken.no

For annonser: salgssjef@studentmediene.no

UnderDusken er eits sjølvstendig organ for studentar, utgjeve av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gonger i semesteret.

Under Dusken arbeider etter reglane i Ver Varsam-plakaten for god presseskikk. Dei som tykkjer det vi skriv om dei er ugreitt, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

facebook.com/dusken.no

@dusken.no

Etter tre el så blir det Henrik i tredjeperson

LEDER

La din mening bli hørt

Studerer du andre- eller femteåret har du en jobb å gjøre før 8. november.

Det er travle dager for oss studenter. Det er høysesong for både influensa, semesteroppgaver, og temafester på Samfundet. Går du andre- eller femteåret kan det også virke som om det er høysesong i å motta epost og meldinger fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (Nokut).

For i disse dager skjer det også mye som kan påvirke ditt videre studieliv på forskjellige måter. Studentvalgene dekker vi grundig. Like viktig er Studiebarometeret 2016, en undersøkelse som arrangeres i regi av Kunnskapsdepartementet og Nokut.

I 2015 var det kun 33 prosent av de som fikk tilsendt undersøkelsen ved NTNU som svarte. Gjennomsnittet i landet var på 47 prosent. I år fryktes det at deltakelsen ved NTNU vil bli enda lavere, som et følge av reorganiseringen etter fusjonen. Det er problematisk da lav svarprosent vil gjøre resultatene mindre representative og igjen mindre troverdige.

Denne undersøkelsen er viktig av flere grunner. Først og fremst fordi universitetene bruker den hyppig til å se hva de lykkes med, og for å se hvor de har mer å gå på. Den er også viktig da den setter dagsorden. Media bruker den hyppig, og gjør det vanskelig for universitetene å ignorere dårlige resultater.

Tidligere i oktober mottok alle studenter som går andre- eller femteåret i Norge en invitasjon til å delta i undersøkelsen. For NTNU sin del er dette det første Studiebarometeret etter fusjonen, så det er grunn til å tro at noen ting har forbedringspotensiale. Og uansett om du studerer ved BI, Dronning Mauds Minne, Høyskolen Kristiania, eller et annet sted, så er det ting som kan, og bør, forbedres.

Ta ansvar for din egen utdanning. La studiestedet ditt vite hva du syns om studiekvaliteten. Det er kjempeviktig at alle som har fått en invitasjon tar seg tid til å svare innen 8. november.

KRISTIAN GISVOLD

Nestleder, Under Dusken

FRA ARKIVET Under Dusken #2 1955

«Mer enn én gang har vi vært slått med forundring over den uvitethet Trondhjemsstudenter kan legge for dagen m. h. t. den by de lever og studerer i – dens kulturattraksjoner, dens daglige liv og levnet.

Mange er de som i årevis har tråkket rundt i små sirkler oppe på Gløshaugen, uten å ha den blekeste anelse om hvilke kulturskatter som skjuler seg i Brat-tørveita, hvilket folkeliv som utfolder seg på nedre Bakklandet.

For å hjelpe disse forherdede sjeler til et videre kultursyn, og for å bidra til at de nye studenter får et korrekt og levende bilde av denne by, hvor de skal tilbringe en betydelig del av sin ungdoms fagreste vår, har Under Dusken besluttet å starte en serie kulturreportasjer fra Trondhjem.

Vi har i den anledning gått til anskaffelse av en bil, en reportasjevoogn, ved hvis hjelp vi regner å kunne nå og reportere enhver gjenstand eller begivenhet av kulturell betydning.»

Innfør listeval no

Dyster spådom: Nyheitssak i neste utgave av Under Dusken blir «rekordlåg valdeltaking til Studenttinget».

KOMMENTAR

FRIDA RYSTAD AUNE

Journalist

Har du høyrt at det er val til Studenttinget? Sannsynlegvis ikkje. Kvar haust er det val til Studenttinget og kvart år ender valdeltakinga opp ein plass mellom tolv og 16 prosent. Det byrjar å bli ein kjip tradisjon at studentpolitikarane ikkje greier å engasjere studentane. Ein like lang tradisjon er Under Dusken sin kritiske dekning av gjentakande låg valoppslutning og laber interesse for Studenttinget. Resultatet har berre vist oss gong på gong at denne typen val ikkje interesserer studentane.

Tida er overmoden for å la oss inspirere av UiO og UiB og innføre listeval. Med denne valordninga organiserer studentane seg i lister som ein røyster på i staden for enkeltindivid. Listene minner om partier med politisk ideologi og vedtatt politisk program. Fordelen med eit slikt system er at ein viser kva dei som stiller til val er ueinige om. Det engasjerer. I Trondheim kan ein røyste på 26 forskjellige kandidatar der alle går til val for betre utdanningskvalitet, studentrettar og levande campus.

I Bergen kan ein røyste på lister som vil at UiB skal vere føregangsuniversitet for grønt skifte eller la flyktningar studere.

Diverre har ikkje dagens studentpolitikarar ønskt listeval. Dei har vori nøgd med det systemet vi har hatt til no, der fleirtalet av studentane ikkje veit kva Studenttinget gjer og ikkje kunne brydd seg mindre. Dette er problematisk fordi Studenttingets legitimitet ligg i studentane sine røyster. Det vil seie at ved lågare valoppslutning vil Studenttinget få mindre makt til å påverke leiinga ved NTNU.

Ein kan definere Studenttinget som studentane sitt øverste demokratiske organ. Slik valet er lagt opp i dag kan ein ikkje lenger definere dette som eit velfungerande studentdemokrati. Med dagens personval har det blitt så uengasjerande at ein slit med å få nok folk til å stille til Studenttinget. Som ein konsekvens av dette blir det ikkje noko reelt val når ein såvidt har nok kandidatar til alle plassane. Kvifor skal den jevne student røyste når nesten alle kandidatane blir valde inn i studenttinget? Kvifor skal ein røyste når alle kandidatane står for dei same liktlydande sakene?

Det er problematisk at studentane har fått lite eller ingen informasjon om valet eller kandidatane

ein kan stemme på. Det ser ikkje ut til å vere ein offentleg valkamp eller planlagt noko debatt. Her kunne listeval gjort ein stor forskjell nettopp fordi ein då hadde hatt fleire forskjellige organisasjonar som driv valkamp. I dag er det opp til det avtroppande Studenttinget og enkeltkandidatar å drive valkamp. Det er ikkje nødvendigvis slik at listeval vil få opp valdeltakinga ved NTNU. Ved forrige val ved UiO var deltakinga på 15 prosent, såvidt over valet i Trondheim i 2015. Eg meiner likevel at listeval vil få opp engasjementet blant grasrota av studentane og det vil hjelpe til å spre informasjon om Studenttinget og studentdemokratiet. Sånn kan vi skape eit reelt studentdemokrati og ikkje den bobla vi har no.

Til tross for dagens system burde den jevne trondheimsstudent likevel ta seg tid til å røyste ved årets studenttingval. Med høgare valoppslutning får vi som studentar meir gjennomslag for saker som engasjerer oss. Om du syntes listeval høyrst ut som ein betre idé, bør du finne ut kva for kandidatar som er for å endre systemet og røyste på dei. Til det nye Studenttinget: Sjå kor dårleg systemet de blir valt inn er og gå inn for å endre det. Det vil gi den beste politikken for ein som ønskjar studentanes beste. Eg håper spådommen min ikkje går i oppfylling.

Ny struktur i studenttingsvalget

Mer konkurranse om plassene skal øke oppslutningen og gjøre valget enklere å forstå.

TEKST: Martha Holmes FOTO: Privat

Ved tidligere studenttingsvalg har valgdeltakelsen variert rundt 13 prosent. I 2015 stemte 13 prosent av studentene, i 2014 stemte 13,3 prosent. Nå er årets studenttingsvalg i gang, med en ny og enklere struktur som er ment å øke oppslutningen.

– Vi håper at mange frie plasser i Trondheim vil føre til en større motivasjon rundt valgkampen. De med flest stemmer får plass, uavhengig av fakultetstilhørighet. Vi mener dette vil kunne gi studentmassen større eierskapsfølelse til hele NTNU, skriver nestleder Marte Øien i Studenttinget i en pressemelding.

Frivere konkurranse om plassene

Tidligere ble et fast antall representanter fra hvert fakultet valgt inn, og studenter kunne bare stemme ved eget fakultet. I den nye modellen velges representantene fra tre valgkretser: Trondheim, Gjøvik og Ålesund. Det vil kun kvoterer inn ett medlem fra hvert fakultet, samt to representanter hver fra Gjøvik og Ålesund. Resten av plassene skal det være fri konkurranse om.

– Det blir lettere for studentene å forholde seg til denne strukturen. Før kunne man bare stemme på kandidater fra eget fakultet, nå kan man stemme på hvem man vil i sin valgkrets, sier leder Jone Trovåg i Studenttinget.

Det totale antallet representanter reduseres også fra 31 til 25.

– Vi tror 25 representanter holder for å representere bredden av studentene. Det vil bli færre på møtene, og lavere terskel for å ta ordet, sier Trovåg.

Tror ikke prosessen har gått for fort

Førstegangsvedtaket på den nye strukturen ble gjort den 29. september. Andregangsvedtaket ble fattet 19. oktober, etter at fristen for å melde kandidatur til valget hadde gått ut.

– Andregangsvedtaket gikk igjennom uten særlig kommentering. Det var ingen ny diskusjon om modellen, forteller styrerepresentant Ingvild Sørli i Studenttinget.

Valget går derfor som planlagt fra 21. til 28. oktober.

– Vi skal stå på stand på de campusene som er samlepunkter for studenter. Vi går også ut via sosiale medier, og vil prøve å komme med en kampanje under valget med plakater og tema, sier hun.

Du tror ikke hele prosessen med ny struktur for Studenttinget har gått for fort til at studentene har rukket å få det med seg før valget?

– Nei, jeg håper ikke folk føler seg tatt på senga av dette. Vi har diskutert ny struktur i Studenttinget i et år, og er veldig komfortable med avgjørelsen. Valget blir første mulighet til å informere folk om den nye ordningen, og vi har prøvd å nå ut med informasjon.

Færre plasser reservert høgskolene

I den gamle strukturen var tre plasser satt av til studenter fra Gjøvik, to til studenter fra Ålesund og sju til studenter fra tidligere Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST). Nå er ingen plasser satt av til studenter fra gamle HiST og bare to plasser hver til studenter fra Gjøvik og Ålesund.

– Ettersom vi reduserer totalt antall representanter er det proporsjonalt like stor representasjon fra

Gjøvik og Ålesund, sier Trovåg.

I teorien er ingen fra tidligere HiST sikret plass.

– Men det er meget usannsynlig at ingen vil bli valgt inn om man mobiliserer støtte fra for eksempel campus Kalvskinnet eller Rotvoll, forklarer han. **UD**

Studenttingets nestleder Marte Øien.

Christian Sundby

1. Hvis det dukker opp en kaffestand med PC framme så jeg kan stemme med en gang.

2. Hvis de har kaffe så stemmer jeg.

3. Vanndispenser på Realfagsbygget.

Caroline Enervoldsen

1. Nei.

2. Har liksom ikke hørt noe om det, så derfor.

3. Nei, jeg har ingen.

Seks studenter om Studenttingsvalget

1. Skal du stemme ved Studenttingsvalget?

2. Hvorfor/hvorfor ikke?

3. Hva er viktige saker for deg i studentpolitikken?

TEKST OG FOTO: Sindre Cottis

Rosemarie Aaby

1. Vet ikke.

2. Jeg har ikke hørt noe om det, og vet ikke noe om det.

3. Har ikke noen mening om det. Ikke noe som engasjerer meg.

Kristine Thomassen

1. Tvilsomt.

2. Fordi jeg ikke vet hva det er.

3. Nei, har ingen.

Jonas Misund

1. Antageligvis ikke.

2. Fordi jeg ikke vet nok om studentpolitikken til å ha oversikt nok til å velge den beste kandidaten.

3. Det meste er engasjerende, men jeg har ikke satt meg inn i noe.

Aksel Noonan

1. Ja, må jo det.

2. I praksis så stemmer jeg kun på grunn av pliktfølelsen.

3. Den viktigste saken sånn jeg ser det er student-økonomi, og det er egentlig ikke noe Studenttinget kan gjøre noe særlig med.

Trenger du tannlege?

Studenter får undersøkelse med to røntgenbilder for kun:

290kr

(Gjelder første besøk for nye pasienter)

dine tenner

tf: 73 99 19 99

www.tannlegtrondheim.net

10%

Studentrabatt på alle tjenester

En av Norges største tannklinikker og fagmiljø for privatpraktiserende tannleger

Sentralt lokalisert på Trondheim Torg

Ønsker ikke listevalg ved NTNU

I Oslo og Bergen har studentparlamentene åpnet for listevalg. Studenttinget ved NTNU holder igjen av frykt for at partipolitikken skal ta for mye plass.

TEKST: Maria Norum, Fredrik Smiseth, Frida Rystad Aune

FOTO: Magne Haneberg

Ved høstens studenttingsvalg skal studentene stemme på sine kandidater i en ny valgmodell som følge av fusjonen mellom NTNU og høgskolene. Å gå over til en ordning med listevalg var aldri ønsket eller aktuelt for Studenttinget, til tross for at både UiO og UiB har listevalgsordning for studentparlamentene.

HVA ER LISTEVALG?

• Valgordning der velgerne gir stemmer til en liste med kandidater, og ikke direkte til den enkelte kandidat.

• Kandidater kan stille til valg på partipolitiske lister, fakultetslister eller en liste som går på enkeltsaker, som for eksempel miljø.

• I dagens ordning stemmer man direkte på kandidater til Studenttinget.

Kilde: Regjeringen.no

Skeptisk til partipolitisk innblanding

Leder Jone Trovåg i Studenttinget fortalte til Under Dusken i vår at alternativet med listevalg tidligere har vært oppe til debatt hos dem. Han forklarte at det har vært et klart flertall mot forslaget, i frykt for at partipolitikken vil ta for stor plass.

– I et listevalg er man grunnleggende uenige, mens systemet vi har nå er basert på konsensus. Listesystemet kan gi politikere som er mer opptatt av å fremme egen sak enn fellesskapets beste, sier han.

Studenttinget ved NTNU har slitt med lav valgoppslutning og dårlig kandidatrekuttering i tidligere valg. Trovåg tror ikke at listevalg vil skape høyere oppslutning i Trondheim.

– Det handler heller om å nå ut til fakultetene og koordinere bedre med studentrådene, sier han.

– Listevalg skaper engasjement

Leder Hans Christian Paulsen i Studentparlamentet i Oslo forstår ikke hva som kan forklare skepsisen mot et listevalgssystem i Trondheim.

– Listene bidrar til økt synlighet og er en viktig pådriver ved studentvalget. Vi ser at listene skaper engasjement, og det er viktig for valgoppslutning og deltakelse i vårt studentdemokrati, sier han.

Nestleder Siri Holm Lønseth i Høyres Studenter i Trondheim mener at dagens struktur i Studenttinget gjør det vanskelig for studentene å ta informerte

valg, og at den hindrer debatt. Hun er positiv til et listesystem, og tror det vil bidra til større engasjement.

– Vi tror at listevalg vil bidra til å flytte fokus fra person til sak, og at man får bedre mulighet til å stemme på noen som man er enig med. Listevalg vil også skape mer åpenhet rundt hva Studenttinget faktisk jobber med, og gjøre det enklere for studentene å stille listen til ansvar for det de har lovet, sier Lønseth.

– Finnes ingen apolitisk politikk

Studenttingsrepresentant Eivind Rindal tror ikke nødvendigvis at politiske lister vil gjøre studentpolitikk om til partipolitikk. Han legger til at det er feil å tro at dagens modell gir en studentpolitikk uten ideologiske føringer.

– Det finnes ingen apolitisk politikk. Man vil ha ideologiske holdninger uavhengig av om det er lister eller ikke. Det gjelder også i Studenttinget. Sånn sett kan listevalg bidra til å synliggjøre hvem som er på lag med hvem, og gjøre studentpolitikken ryddigere for studentene, sier han.

Rindal tror likevel ikke at listevalg vil gi nevneverdig høyere oppslutning enn dagens system.

– Det kan virke som om det er et metningspunkt på hvor mange som gidder å bry seg, som varierer mellom 10-20 prosent. Jeg tror ikke listevalg påvirker det tallet i noen stor grad, sier Rindal. **UD**

FOTO: Privat

FOTO: Arkivbilde

Skvises ut av Arbeidsutvalget

Representanter fra NTNU i Ålesund og Gjøvik tror ikke Studenttinget ser konsekvensene av nytt vedtak.

TEKST: Nora Rydne

Som følge av Studenttingets nye organisering vil det ikke lenger være reservert plasser i Arbeidsutvalget til representanter fra NTNU i Ålesund og Gjøvik. Det ble vedtatt på Studenttingsmøtet på onsdag. Dagens representanter fra Ålesund og Gjøvik mener det er problematisk, da studentene i Ålesund og Gjøvik vil få en svakere stemme.

– Det er veldig uheldig, da det utelukker en stor del av studentmassen. Hvis vi ikke har en plass i Arbeidsutvalget, kan vi heller ikke påvirke saksbehandlingen i forkant av møtene, sier stedlig leder Gjermund Kvernmo Langset ved Studenttinget i Ålesund.

Langset mener NTNUs avdelinger utenfor Trondheim blir skvist ut. Han er bekymret for at Studenttinget i framtiden kun vil tale trondheimstudentenes sak. Stedlig leder Ole-Jacob Oosterhof fra NTNU i Gjøvik tolker også vedtaket som at Ålesund og Gjøvik er ute av Arbeidsutvalget og ledergruppen.

– Vi er nå tilbake til der vi var før fusjonen, sier Oosterhof.

NTNU-fusjon og demokratisk fisjon

Studenter fra NTNU Ålesund og Gjøvik vil fortsatt kunne velges inn i Arbeidsutvalget, men den nye organiseringen gjør at representasjon fra alle campus ikke lenger er et krav.

Dersom ikke Ålesund og Gjøvik er representert i Arbeidsutvalget, vil den eneste formelle kontakten mellom studentdemokratiene være på møter hver tredje uke.

– I praksis har NTNU fusjonert, men studentene og studentdemokratiet er fisjonert, sier Langset.

Både Langset og Oosterhof mener det kan føre til store forskjeller i studentpolitikken. Studentdemokratiene kan potensielt ende med å dra i forskjellige retninger, noe de mener går hardest utover NTNUs studenter i Ålesund og Gjøvik.

Unødvendig med representativitet i alle ledd

Leder Jone Trovåg i Studenttinget i Trondheim understreker at flertallet i Studenttinget mente at et representativt Arbeidsutvalg ikke er nødvendig, så lenge man har et representativt Studentting.

– Ålesund og Gjøviks stemmer er ivaretatt ved at de er representert i tinget. Arbeidsutvalgets innstillinger er bare veiledende, det er i Studenttinget at avgjørelsene tas, sier han.

Trovåg mener ikke vedtaket er problematisk for studentene i Ålesund og Gjøvik.

– Representanter fra Ålesund og Gjøvik vil fortsatt delta på møter og ha forslagsrett. Representantene i tinget kan stemme akkurat slik de vil, sier han.

Tror ikke Studenttinget skjønner konsekvensene

Stillingene i Arbeidsutvalget vil få endrede valgperioder dersom vedtaket blir stemt fram. Det vil føre til at representanter sitter fra januar til januar. Gjermund Langset mener dette gjør at det i realiteten ikke blir mulig for studenter fra Ålesund og Gjøvik å stille.

– De fleste studiene ved NTNU Ålesund og Gjøvik er treårige rammestudier og profesjonsstudier. De

har fag som gjør det veldig vanskelig å bryte opp midt i studieåret, sier han.

Langset understreker at studentene fra NTNU Ålesund og Gjøvik realistisk sett ikke har mulighet til å delta i Arbeidsutvalget. Han tror ikke Studenttinget har skjont hvor store konsekvensene blir hvis studenter fra andre studiebyer blir skvist ut på denne måten.

– Man velger sentralisering og effektivisering, framfor å prioritere mangfoldet i studentmassen, sier Langset. **UD**

ARBEIDSUTVALGET

• Arbeidsvalget er Studenttingets ledergruppe og sørger for en daglige driften av Studenttinget.

• Alle studenter kan stille til valg.

• Velges av Studenttinget.

• Avgjør og forbereder saker som behandles i Studenttinget.

Kilde: studenttinget.no

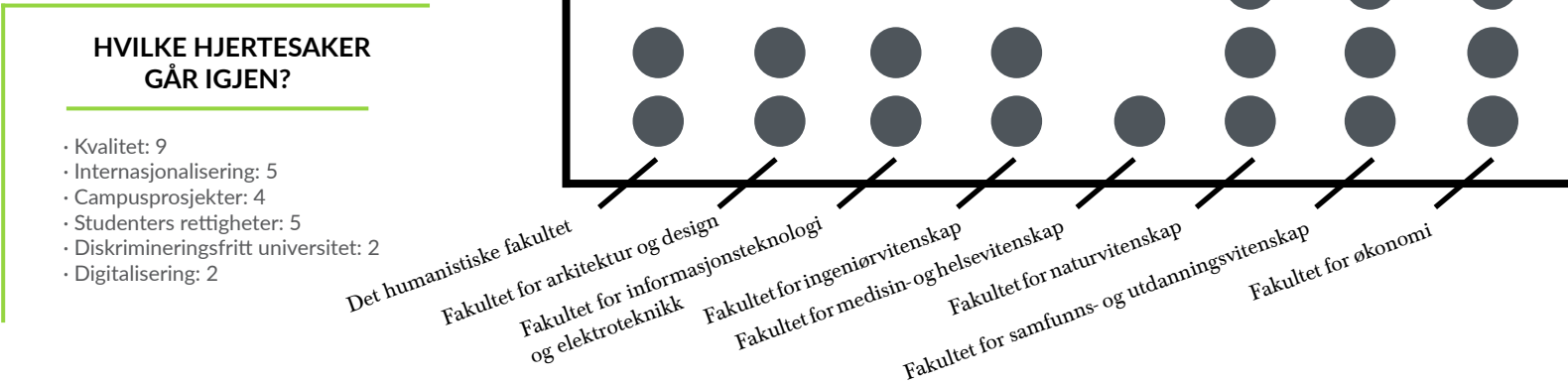
SKEPTISK: Leder Jone Trovåg og resten av Studenttinget tror ikke listevalg er løsningen på studentvalgets lave oppslutning.

Dette er kandidatene til studentvalget

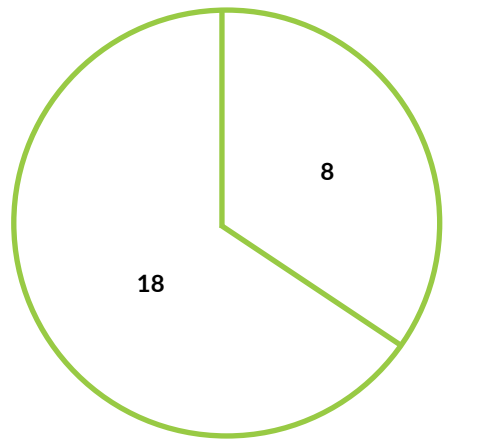
26 studenter har meldt sitt kandidatur til de 21 plassene for valgkretsen Trondheim i Studenttinget 2017. De fem studentene som ikke blir valgt inn i selve Studenttinget blir valgt inn som vararepresentanter.

I den nye strukturen kan alle fakulteter få én representanter hver, såfremt noen fra fakultetet stiller. Dersom ingen kandidater stiller fra fakultetet vil de ikke kvoterer inn i Studenttinget.

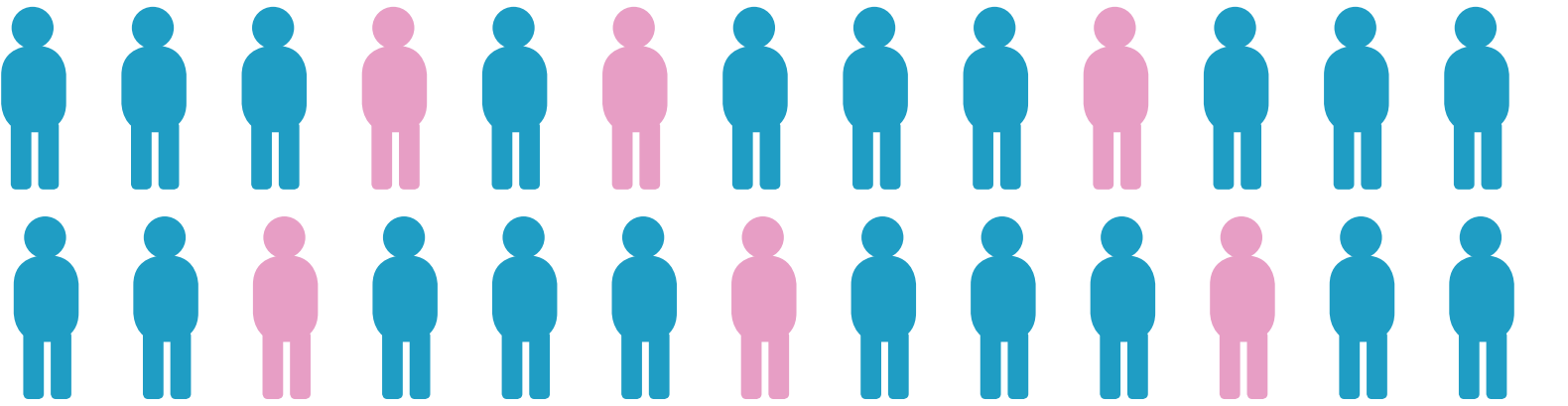
Presentasjon av alle kandidatene og muligheten til å avgi stemme finner du på studentvalget.no

Tidligere erfaring:
8 av 26 sitter i STi eller har vært med i Studentparlamentet ved HiST.

Kjønnsfordeling:

Presidentvalget engasjerer

Under Dusken har snakket med NTNU-student Henrik Heldahl om det amerikanske valg-systemet, årets valg og konsekvensene for Norge og Europa.

TEKST: **Aase Langan**

Henrik studerer statsvitenskap ved NTNU i Trondheim, og er godt over gjennomsnittet interessert i amerikansk politikk. Dagen før valget avgjøres skal Heldahl sammen med blant andre utenriksminister Børge Brende og den amerikanske ambassadøren til Norge, Samuel Heins, sitte i et panel og diskutere valgets konsekvenser for Europa og Norge.

– Jeg er interessert i alt av politikk, men det er elementer av amerikansk politikk som gjør det mer interessant, for eksempel personfokus og hvor viktig amerikansk politikk er på verdensbasis, sier Heldahl.

Upopulære kandidater

Clinton og Trump er begge upopulære blant svært mange amerikanere. Heldahl forteller at de er de minst likte kandidatene siden man i 1980 begynte med meningsmålinger om presidentkandidaters popularitet.

– Det er en konsekvens av valgsystemet i USA. Det gjør at man ofte må stemme på det de kaller for «the lesser of two evils». På demokratisk side har det vært nesten umulig å stoppe Hillary Clinton på grunn av hennes støtte fra hele partiet og den enorme pengeinnsamlingen, sier han.

Han mener den norske dekningen av valget har manglet en forståelse for hvorfor amerikanerne stemmer som de gjør.

– Det er tilnærmet null forståelse både for hvorfor Trump er populær, eller hvorfor noen kan mislike Clinton. Det er en av grunnene til at det er givende å kommunisere en forståelse for amerikansk politikk som går dypere enn det man får i vanlige norske aviser.

Et stort mediesirkus

Heldahl har skrevet for amerikanskpolitikk.no siden høsten 2014, og var nylig i USA sammen med sidens redaktør, som dekker valget for TV2. De var til stede på både visepresidentdebatten og den andre presidentdebatten, i tillegg til diverse andre valgkamparrangementer. Han forteller at pressen befinner seg i det som kalles for «spinnrommet».

TRUMPS NESTKOMMANDERENDE: Mike Pence i Ashford, Virginia, 3. oktober. FOTO: **Henrik Østensen Heldahl**

POLITISK PRAT: Henrik Heldahl i samtale med John Podesta, Clintons valgkampsjef, i spinnrommet på Longwood University etter visepresidentdebatten i Farmville, Virginia, 4. oktober. FOTO: **Are Tågvold Flaten**

Her kommer representanter fra de forskjellige kampanjene for å snakke med media.

– De prøver å lage sitt eget narrativ av hva som egentlig skjedde. Det var utrolig mange interessante folk å prate med. Både senatorer og folk som John Podesta, valgkampsjefen for Hillary Clinton. Det var et stort sirkus, sier han.

Sanders skaper norsk interesse

Nordmenn har vist stor interesse for årets valg. Heldahl mener at interessen rundt valget er spesielt stor i år mye på grunn av kontrastene mellom kandidatene, fra sosialisten Bernie Sanders til Trump.

– Sanders snakker veldig til unge velgere i USA, og det oversettes lett til unge velgere i Norge, som

liker det han sier blant annet fordi det minner mer om vårt system. Han har synspunkter som ligner på våre når det kommer til for eksempel det amerikanske helsesystemet, sier han.

USAs deltakelse i internasjonale konflikter

Heldahl mener videre at USA risikerer å stå overfor to ganske ulike utenrikspolitiske situasjoner, avhengig av om det er Clinton eller Trump som blir president.

– Clinton vil nok føre en utenrikspolitikk som i stor grad bygger på internasjonale allianser, sier han.

For Norge som Nato-land vil dette kunne føre til økte krav om militær deltakelse ulike steder i verden. Trump har ikke like stor respekt for Nato. Han synes det koster USA for mye, og mener andre medlemsland ikke betaler nok.

– Obama har engasjert USA i mange Nato-operasjoner rundt om i verden, noe som ofte kan være dyrt og omfattende. Trump vil nok ha en utenrikspolitikk som er litt mer restriktiv på akkurat de områdene, sier han.

Betyr det at Trump vil føre en mindre aggressiv utenrikspolitikk?

– Definitivt mindre involvert, mener han.

Han peker på at både Trump og Clinton snakker mye om å bekjempe terror, og deriblant IS. Dette er internasjonalt og dermed en direkte trussel for USA. Clinton vil etter Heldahls mening også være villig til å delta i konflikter som ikke nødvendigvis truer USA like direkte.

– Clinton vil gjøre mer for det humanitære i for eksempel Syria, mens Trump heller vil holde seg unna konflikter som har mer med andre land å gjøre. Men nå er jo Trump ganske uforutsigbar, så det er jo slett ikke sikkert at det vil bli slik, sier han. **UD**

Frykt og avsky i Minneapolis

Presidentvalget betraktet fra collegestudenters perspektiv

TEKST OG FOTO: Øyvind Eikrem

Førsteamanuensis Øyvind Eikrem ved Institutt for anvendt sosialvitenskap ved NTNU tilbringer semesteret ved University of Minnesota. Her er hans betraktninger fra valgskuruset i USA.

Organisert politisk aktivitet engasjerer i liten grad flertallet av studentene på college, og mange amerikanere mener politikk er en privatsak. Det kommende presidentvalget har skapt en ny stemning blant studentene. Det er tid for uenighet. Den opphetede valgkampen med de steile frontene mellom republikanerne og demokratene har brakt politisk stridighet opp til overflaten på campus.

Tidligere i oktober ble det årlige Paint the Bridge-arrangementet avholdt, hvor studentgrupper maler sine budskap på en gangbro på campus. I år ble presidentvalget aktualisert ved at «The College Republicans» dekorerte sitt panel med slagordet fra Donald Trumps presidentkampanje: «Build the wall». Reaksjonene lot ikke vente på seg. Medlemmer fra andre grupper konfronterte republikanerne, og et særs aggressivt ordskifte utspilte seg. En av de republikanske studentene beskrev hendelsen som «en intellektuell voldtekt». Panelet ble ødelagt ved at andre politiske budskap ble malt over det.

Etter denne hendelsen bestemte jeg meg for å

snakke litt med amerikanske studenter om hvordan de opplever den pågående valgkampen, og hvordan den påvirker deres studiehverdag. Ved mitt institutt, Insitutt for antropologi, er det som forventet flest demokrater.

«Her finnes det kanskje ikke en eneste republikaner, i alle fall ingen som vil fortelle at de stemmer på Trump», fortalte bachelorstudenten Megan, som beskriver seg selv som moderat politisk interessert. Hun er nå oppslukt av valget. «Jeg kommer meg ikke unna uansett hvor hardt jeg prøver. Det er vanskelig å studere om dagen,» sa Megan. Hun fortalte videre om hvordan hun etter å ha sett den andre tv-debatten lå våken hele natten.

Flere andre studenter med demokratiske sympatier deler lignende historier om bekymring for framtiden og for hva USA kan bli. Studenten Zach fortalte meg at «vi liberale gjennomgår en eksistensiell krise for tiden. Trump kan nemlig vinne, og da er Amerika borte. Hvis det skulle skje, så vil jeg gjøre masterstudiene mine utenlands». Ordene festet seg i hukommelsen min; jeg har aldri hørt en norsk student vurdere å flytte utenlands hvis enten Arbeiderpartiet eller Høyre skulle vinne neste stortingsvalg. I det jeg beveger meg ut døra fra Institutt for antropologi kommer Zach etter meg:

«La meg bare understreke at vi alle mener at Hillary Clinton også er en forferdelig kandidat. Korrump og kynisk. Det finnes nesten ikke støtte for henne blant studentene. Men valget står dessverre mellom henne og Trump».

Jeg fant også en Trump-tilhenger, som ikke ønsket å si navnet sitt. «Det koster en del å innta det upopulære standpunktet i presidentvalget. Derfor er det bare et par dusin ved campus som åpent sier at de støtter Trump, mens det i realiteten er ganske mange flere av oss», fortalte han. Episoden under Paint the Bridge overbeviste mange konservative om at det var smart å ligge lavt.

Valget påvirker stemningen ved universitetet. De politiske stridighetene ligger vanligvis skjult under overflaten, og kommer bare tidvis til syne, slik som da kontroversielle budskap ble skrevet ned på et panel på gangbroa til universitetet. Det er ubehagelig for mange studenter å forholde seg til denne uenigheten. Det hører liksom ikke hjemme på campus, det var ikke en del av college-erfaringen. Heldigvis er politikk noe som for de fleste bare engasjerer bredt en gang hvert fjerde år. Mange ser fram til at valget skal ta slutt. Som Megan sa: «Vi har allerede fått en overdose av valgkamp. Takk gud for at det bare er 18 dager med lidelse fram til valget».

Når strømregninga fyker til værs

Er strømregninga overraskende høy? Du trenger ikke ha det kjøpt for å spare strøm.

TEKST: Kaia Sørland

FOTO: Jonas Halse Rygh

Nettene blir lengre, og kulda setter inn. Termostaten på varmeovnen din må skrus opp, og du skrur på lysene inne tidligere enn du gjorde for noen uker siden. Ifølge tall fra SSB doubler den forventede energibruken seg fra august til november, og hundrelapper du helst skulle hatt til kaffe og kos ser ut til å fly vekk. Du trenger ikke gjøre mye for å spare noen av disse inn.

Energityven

Ifølge energirådgiver Trond Paasche i Enova Svarer drar oppvarming av boligen av gårde med i gjennomsnitt rundt 60 prosent av det totale energiforbruket. Her er det mye å spare, og å redusere varmebruken er det mest effektive du kan gjøre for å bruke mindre energi.

– Det trenger for eksempel ikke være 23 grader inne i boligen, 21 grader går fint. Man skal ikke fryse, men ved å senke temperaturen med én grad er fire til fem prosent av forbruket til romoppvarming spart, sier Paasche.

Et effektivt tiltak for å spare varmeutgifter er å ha en annen temperatur inne når man er hjemme om dagen, enn på natta og når man er borte på skole eller arbeid.

– Når du sover eller ikke er hjemme kan temperaturen godt skrur ned fire til fem grader. På denne måten kan man spare hele 15 til 20 prosent av energiandelen man bruker til oppvarming, sier han.

Man kan gjøre dette med automatiske styringssystemer, men du kan også gjennomføre varmestyring uten ekstra kostnader, ved å justere på varmeovnene dine selv.

– Skru ned temperaturen når du skal sove. Det blir kaldere når du står opp, men skal du raskt videre på skolen kan du vurdere om det går greit, sier han.

Ovnene skrur du opp igjen når du kommer hjem, eller et automatisk system gjør det for deg.

– Å styre varmen på denne måten forutsetter at du har nok ovner, ellers tar det lang tid å varme opp boligen, sier Paasche.

Fra 38 til 3 watt

Avhengig av størrelsen på boligen, og hvor mange lys du har, utgjør belysningen normalt 10 til 20 prosent av det totale energiforbruket. Har du halogenpærer kan du enkelt spare 80 prosent av strømmen brukt her. Det er bare å bytte ut pærene med LED-lys.

– Sokkelen er den samme, og en halogenpære som drar 38 watt kan byttes ut med et LED-lys som kun drar 3 watt, sier han.

Disse koster mer enn halogenpærene, men har til gjengjeld vesentlig lenger levetid. Et annet strømsluk er varmtvannsbruken. Her har Paasche et enkelt råd.

– Gå over til sparedusj. Du kan kjøpe et dusjhode til under 100 kroner, og spare inn kostnadene på under én måned, sier han.

En standard dusj bruker 16 til 20 liter vann i minuttet, mens sparedusjen bare bruker halvparten.

– Det er enkelt å finne ut om man allerede har sparedusj. Finn fram en ti-liters bøtte og skru dusjen på fullt. Tar det mer enn ett minutt å fylle bøtta har man det. Tar det rundt et halvt minutt å fylle bøtta vil man tjene på å bytte til sparedusj, sier han.

Omstill deg

Bare ved å være bevisst på energibruken sin kan man ifølge Paasche hente inn rundt ti prosent, og ofte vesentlig mer, av det totale strømforbruket. Han mener man bør omstille seg, og tenke energisparing hele tiden.

– Må krana renne når du pusser tennene? Skru av lyset når du forlater rommet, og ikke stå i dusjen unødvendig lenge, sier han.

Alle monner drar, og mindre ting som å ikke vaske koppene i varmt vann før man setter dem inn i oppvaskmaskinen er en av måtene å spare strøm på.

– Det er nok å skrape av matrestene, og kanskje skylle kopper og kar i kaldt vann før du setter dem inn i oppvaskmaskinen. Fett og resten skal maskinen ta seg av, sier han. **UD**

ANDRE TILTAK

• Ikke la vinduene stå på gløtt. Et vindu som står slik gir kald trekk, og gjør at gulv og vegger blir kalde. Det er bedre å sette dører og vindu på vidt gap et par minutter når du vil skifte ut inneluften.

• Elektriske apparater står for en stadig større del av forbruket vårt. Vurder om du kan gjøre mer uten hjelp fra disse.

• Hvis du har vedovn kan du ved å bruke den ofte erstatte 5 000 – 10 000 kWh elektrisk varme gjennom fyringssesongen. Avhengig av ovn kan fyring med ved være billigere enn elektrisk oppvarming.

Kilde: Enova

Nanopartikler som budbringer

Kan framtidens kreftmedisin være boblende nanomedisin?

TEKST: **Felix Seifert** FOTO: **Jonas Halse Rygh**

Med temaet «Boblende nanomedisin mot kreft» gikk doktorgradsstipendiat Sofie Snipstad (27) ved Institutt for fysikk ved NTNU seirende ut av årets Forsker Grand Prix. Hun er kåret til årets beste forskningsformidler. I et større samarbeid finansiert av Helse Midt-Norge og Norges Forskningsråd, har Snipstad som mål å kurere kreft med nanopartikler som budbringer av cellegiften.

Tradisjonell kreftbehandling er ineffektiv

I Norge får hver tredje person kreft i løpet av livet. Kreften oppstår når en celle i kroppen vår blir skadet og begynner å dele seg ukontrollert. Resultatet av celledelingen er svulst. En vanlig behandling av kreftsvulster er cellegift, en kreftbehandling som sprøytes inn og sprer seg til hele kroppen.

– Svulsten får noe av cellegiften, men alle de friske cellene i kroppen får en større del til sammen. Det er faktisk så lite som 0,01 prosent eller mindre som går til svulsten, forteller Snipstad.

Når de friske cellene i kroppen angripes, oppstår det en rekke bivirkninger. De kan bli så alvorlige at man må stoppe hele behandlingen. I motsetning til den tradisjonelle cellegiften, er nanopartikler så store at de ikke kommer seg ut av blodårene til det friske vevet, kun til kreftvevet. Det bidrar til at bivirkningene blir mindre.

Nanomedisin mot kreft

Som et framtidig alternativ til tradisjonell kreftbehandling, kan nanopartikler bli brukt som en budbringer av cellegiften. Nanopartiklene som er utviklet av Sintef er unike. De kan danne små bobler med gass på innsiden, det vil si at nanopartiklene legger seg som et skall rundt gassboblene. Cellegiften kapsles inn i hver enkelt nanopartikkel.

Behandlingen skjer ved at man sprøyter inn nanopartiklene i blodårene. Ved svulsten har blodåreveggen porer som gjør at nanopartiklene

kan lekke ut og hope seg opp. For å få de langt nok ut i svulsten så de når fram til alle kreftcellene, kreves det ultralyd. Dette er trykkbølger som får boblene til å vibrere. Når boblene krymper og ekspanderer, og etter hvert sprekker, skapes det flere porer i tillegg til at nanopartiklene frigjøres fra boblen.

– Det er et komplekst fenomen. Med ultralyd dytter vi partiklene utover med vibrasjonene. Vi får en slags målsøkende levering, som en bil med GPS. I min doktorgrad har jeg forsket på hvordan ultralyden påvirker transporten av nanopartikler til svulster i mus, sier Snipstad.

Ultralyd er ikke bare ultralyd

Det er mye som skal stemme for at mikroboblene med nanopartikler gir ønsket effekt på kreftsvulsten.

– Jeg har testet en rekke ulike ultralydbehandlinger. Det er ikke slik at det bare er en av-og-på knapp, det er mye man kan variere, som trykket. Det kan bety forskjellen mellom liv og død for kreftpasienten, sier hun.

I forsøkene har Snipstad sett på behandlinger med ulikt akustisk trykk. Enkelte har ikke noen effekt, men en type behandling har gitt et veldig bra resultat. Etter at nanopartiklene har kommet seg ut i svulsten, blir de spist av kreftcellene, før de løser seg opp slik at cellegiften frigjøres og kreftcellene dør.

En lys framtid

Foreløpig er det kun gjort forsøk på mus og rotter. Selv om det er en lang vei til forsøk på mennesker, er resultatene gode og Snipstad virker optimistisk.

– Når vi bruker nanopartikler får vi økt dosen til svulsten. Vi har en økning på hundre ganger så mye som tradisjonell cellegift. Når vi i tillegg bruker ultralyd leverer vi opptil 250 ganger så mye. Det betyr at man får høyere livskvalitet, økt levetid og mindre bivirkninger, sier hun fornøyd.

NANOMEDISIN

• En av tre i Norge får kreft, hvor tradisjonell cellegift er vanlig kreftbehandling. Cellegiften sprer seg til hele kroppen og skader de friske cellene.

• Nanomedisin og ultralyd kan forbedre effekten av cellegift og minske bivirkningene.

• Nanomedisin har gitt resultater på opptil 250 ganger bedre leveranse av cellegift til kreftcellene.

• Med forsøk på mus og rotter har de klart å kurere kreft. Det er ikke gjort klinisk utprøving på mennesker.

Kilde: Stipendiat Sofie Snipstad ved NTNU og kreftforeningen.no

POSITIV: Årets forskningsformidler Sofie Snipstad (27) ser lyst på framtiden.

Etter mange forsøk og optimalisering, ser hun for seg at det vil kunne bli en realitet som kreftbehandling for mennesker om noen år.

– Vi har vist at vi på denne måten kan kurere kreft i mus. I likhet med mennesker, får mus bivirkninger av cellegift som vekttap. Noe slikt har vi ikke sett i denne behandlingen. Det er likevel et stykke å gå før en klinisk utprøving på mennesker er mulig.

Et mangfoldig bruksområde

Systemet i en kreftsituasjon er sammensatt. Det holder ikke med å bare levere cellegiften. Ulike krefttyper krever ulike typer cellegift. Nanomedisin har den fordel at det kan individualiseres basert på situasjonen.

– Vi trenger ikke å begrense oss til én medisin av gangen. Det er fullt mulig å kapsle inn flere medisiner og forme kombinasjoner tilpasset hver pasient. Ultralyden kan også brukes lokalt der vi ønsker det. Enten du har kreft i prostata eller brystet, så kan det behandles, sier Snipstad.

Det åpner også opp andre muligheter, som kreftbehandling i hjernen. Her er blodårenettverket ulikt det man har i svulster. Blodårene er helt tette, noe som kalles blod-hjerne barrieren. På den måten beskytter hjernen seg fra alt som finnes i blodet, og slipper kun inn det hjernecellene trenger.

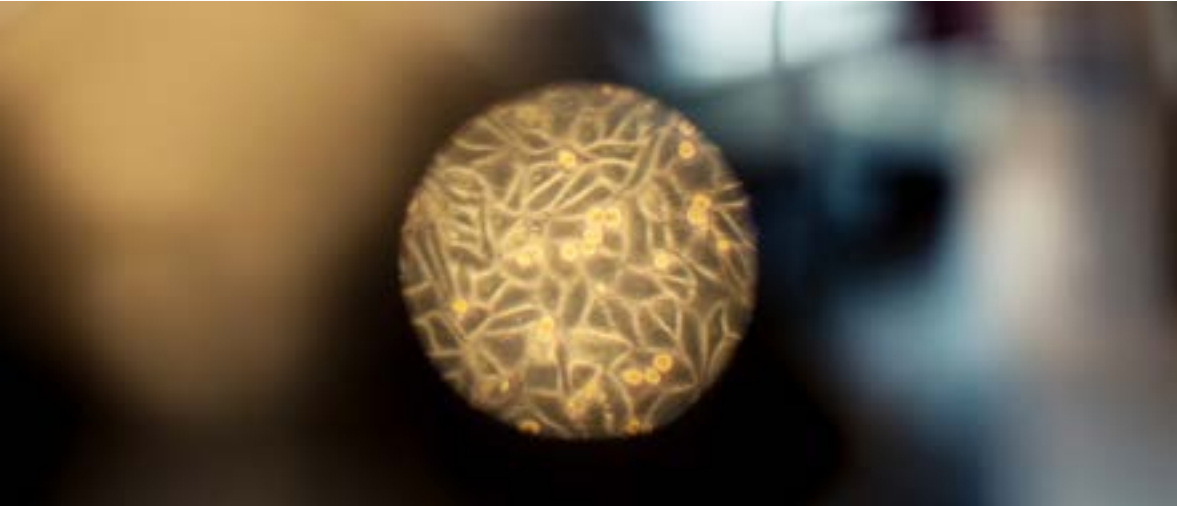
– Å levere medisin til hjernen er utrolig vanskelig. Det finnes derfor mange sykdommer i hjernen som det ennå ikke finnes noen behandling for. Ved å bruke ultralyd på hjernen klarer vi likevel å bevege nanopartikler ut av blodårene og ut til hjernecellene. Bobler med nanopartikler kan dermed bli medisin for andre hjernesykdommer utover kreft, sier hun.

Årets forskerformidler

Siden 2010 har Forsker Grand Prix blitt arrangert årlig, og det kan sees på nett. Det arrangeres i Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim, hvor det akademiske miljøet kan formidle forskning til folket. De har som mål å formidle sin forskning til et publikum med mentometerknapp, samt en fagjury.

To doktorgradsstipendiater fra hver by går videre til den nasjonale finalen i Bergen. På et fire minutters langt foredrag går tre videre til den avgjørende finalen. De får da seks minutter til å overtale publikum og fagjury om de fortjener tittelen som årets forskerformidler. Sofie Snipstad vant siste runden.

– Å være seg selv er det viktigste, og ha fokus på det budskapet man vil fortelle. Selv om det også krever mye forberedelse av temaet og god hjelp fra kommunikasjonsavdelingen ved NTNU, sier hun. **UD**

MIN FOCACCIA ER TOPPET MED: Rosmarin, havsalt og hvitløk.

FOCACCIABLINGS: Dropp den tørre brødkiven og bruk focaccia istedenfor.

TILBEHØR: Server gjerne ved siden av gryter, supper og til tapas.

Alltid en slager

Invitert på tapas? Overraske kjæresten eller de i kollektivet? Noe å servere ved siden av suppen?

TEKST OG FOTO: **Henriette Sandberg**

Focaccia er en type brød som stammer fra det nord-italienske kjøkken, men er i dag elsket av folk fra alle verdens hjørner. Vidunderbrødet bringer måltidet til nye høyder.

Ingredienser

- 1 l vann
- 2 ts tørrgjær
- 2 ts sukker
- 2 ts salt
- 6 ss olivenolje
- 18 dl mel

Topping

- 5 hvitløksfedd
- ½ dl olivenolje
- 3 ss havsalt
- 3 ss rosmarin, fersk eller tørket

Slik gjør du

1. Temperer vannet til ca. 37 grader. Et fint triks kan være å dryppe noen dråper på håndleddet for å kjenne om vannet er for kaldt eller varmt. Om væsken er for varm vil gjæren dø, og du vil få en focaccia som minner mer om kjeks.

2. Bland gjær, sukker og salt i en stor bolle og tilsett vannet og oljen.

3. Rør inn melet. Fortvil ikke, deigen skal ha en løs konsistens. Nesten som lekeslimet du hadde da du var yngre.

4. La deigen stå til heving i romtemperatur i 10-12 timer. Hevetiden avhenger av mengden gjær du tilsetter. Har du ikke tid til lang hevetid kan du erstatte 2 ts med ca. en halv pose tørrgjær, og gjerne la deigen heve et lunt sted.

5. Hell deigen over i en langpanne som er smurt med litt olivenolje. Det kan være lurt å legge litt bakepapir i bunn så den løsner lettere, men ikke på hele platen. Da blir ikke skorpen like sprø.

6. Stikk fingertuppene ned i deigen for å lage små hull.

7. Mos hvitløksfeddene, bland dem med olivenolje og smør jevnt utover deigen. Strø over med havsalt og rosmarin.

8. Som topping kan du også ha rødløk, fetaost, soltørkede tomater, oliven, eller pesto. Kun fantasien setter grenser, men pass på at toppingen ikke har for høyt fuktighetsinnhold.

9. Focacciaen skal stekes på 200 grader midt i ovnen i ca. 40 minutter. Tiden avhenger av ovn og tykkelse. Om du banker på toppen skal det være en hul lyd når brødet er ferdigstekt. Avkjøl på rist.

Focaccia holder godt i fryseren og kan tines opp.

DEBATT

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. Lengden på et innlegg begrenses til 3500 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på dusken.no.

Kontakt debattredaktør Kjell Robin Skyberg Eikrem på debattredaktor@studentmediene.no

ILLUSTRASJON: **Håvard Karlsen**

US marines i Trøndelag er en dårlig idé

Ivar Espås Vangen etterlyser fokus på avspenning hos Regjeringen.

FORSVARSPOLITIKK

IVAR ESPÅS VANGEN

Rødt Universitetslag Trondheim

I begynnelsen av oktober kunne Adresseavisen skildre Forsvarets planer om å stasjonere 300 amerikanske marinesoldater på Værnes. Planene er fortsatt ikke utarbeidet og klargjort i Forsvarsdepartementet, så foreløpig er ingenting fastsatt. På Stortinget var også utenrikskomiteén uvitende om dette da de ble spurt. Mye kan fortsatt endres.

Uansett hvordan resultatet blir, er dette åpenbart en dårlig idé. I ei tid med økte spenninger i Europa og verden for øvrig mellom stormaktene, er det svært uklokt å føre en politikk som med all sannsynlighet både vil oppfattes som en provokasjon og kvernes i det russiske propagandamaskineriet for alt det er verdt.

Norge har aldri hatt tradisjon for en slik politikk.

Til tross for vårt Nato-medlemskap hadde Norge gjennom hele den kalde krigen ei rekke sjøpålagte restriksjoner i forsvarspolitikken vår. Vi var for eksempel svært restriktive med militære øvelser i Troms og Finnmark, og hadde fullstendig forbud mot fremmede baser og atomvåpen på norsk jord – også i fredstid. Dette uavhengig av om det var snakk om Nato-personell.

Det er åpenbart at en permanent stasjonering av amerikanske marinesoldater på Værnes vil være et brudd på dette – uavhengig av om det er snakk om såkalt «rotasjon». Det er snakk om permanent tilstedeværelse. At dette skjer i ei tid hvor USA med Nato stadig ringer inn Russland bør være urovekkende for de fleste. I etterkant av Ukraina-krisen har vi sett en storstilt militarisering i Øst-Europa. At dette åpenbart bidrar til en opprustingspiral, økte spenninger og ikke minst økt atomkrigsfare som følge av kortere reaksjonstid, er det ingen som snakker om. I hvert fall ikke i Norge. Utplasseringen av US marines på Værnes skjer ikke i et geopolitisk vakuum.

Russland er vår mektigste nabo. Det er i likhet med andre stormakter et land med både vilje og evne til å bruke makt, gjerne gjennom vold, til å presse småstater. Dette er åpenbart ikke noe som kan overses i diskusjonen om norsk sikkerhetspolitikk. Det som derimot ikke er like selvsagt, er at dette må innebære en ensidig satsing på avskrekking. Tidligere pleide norske regjeringer å snakke om avspenning. Man ønsket å avskrekke russerne gjennom et terskelforsvar, men også å bidra til beroligelse gjennom avspenning i Norden. Denne linja ser ut til å være glemt og begravet i rådende sikkerhetspolitisk tenkning. Dette på tross av at Norge som Nato-land helt sia den kalde krigens begynnelse har hatt et enestående ryddig forhold til vår nabo, forholdene tatt i betraktning.

Det er på høy tid å stille spørsmålsteget ved Norges underdanighet til USA og Nato. Ikke bare deltar vi uforbeholdent i deres kriger rundt i verden. Nå skal vi også åpne opp for militærbaser i tråd med deres geopolitiske ambisjoner. Om vi ikke setter ned foten nå, hva blir den neste restriksjonen vi lempet på?

GRATIS undersøkelse av dine VISDOMSTENNER
hos vår oralkirurg - inklusiv panoramarøntgen!

Ring i dag for å bestille en uforpliktende undersøkelse av dine visdomstenner.

TRONDHEIM TANNHELSESENTER

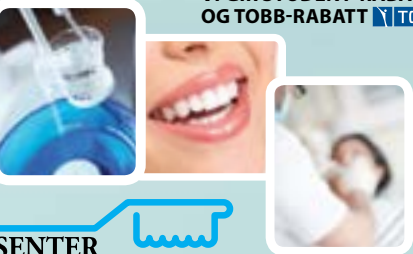
Leutenhaven • Tlf. 73 53 45 45 • www.trondheimtannhelsesteder.no

TOPPEN TANNHELSESENTER

Sirkus Shopping • Tlf. 73 60 50 45 • www.toppen-tannhelsesteder.no

All tannbehandling på et sted • 365 dager i året!

VI GIR STUDENT-RABATT OG TOBB-RABATT

Tilbudet gjelder kun frem til 1. februar 2017.

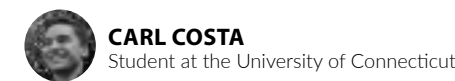

ILLUSTRASJON: Benjamin Drews

On the unconscionable act of voting for Donald Trump

Du vanærer kvinner ved å støtte en mann som Donald Trump, skriver amerikanske Carl Costa.

PRESIDENTVALGET I USA

There were plenty of reasons to vote against Donald Trump before yesterday. His bigoted criticism of a Gold Star family who lost their son, his trashing of venerated Mexican-American judge Gonzalo Curiel, his outrageous call for a religious test for entering our nation, or his foolish praise for foreign dictators immediately come to mind. Granted, I am a liberal and very proud of it. I thought that, simply based on discourse and policy, Trump was already disqualified from holding our country's highest office.

His remarks from 2005 which were revealed on Friday bring this man to a previously incomprehensible low. In the tape uncovered by the Washington Post, he does not simply admit to, but in fact brags about sexually harassing and assaulting women. What gives him license to engage in such a disgusting act? The fact that he's a «star».

Thankfully, there has been an extraordinary upwelling in outcry about sexual assault on our

college campuses and society at large in recent years. This will, if there is any fairness, lead to meaningful reforms which will make the United States a place where a woman can feel just as safe as a man walking down the street, going to a party or frankly just going about their day. The progress has yet to be legislated outside of individual universities, but hopefully initiatives can be enacted which make it easier for victims of sexual assault to find justice.

Let us now imagine the fate of any such progress under the administration of President Trump, a man who thinks «you can do anything» with women if you're famous. Can anyone honestly believe that this sick old man would try to protect or expand the rights of women in our country? Any assertion to the contrary becomes all the more laughable when his opponent in this election is a woman herself: someone who has spoken up eloquently about the subtle, yet brutal oppression which is imposed on women.

I am a white man, and just because of that coincidence I have been given innumerable privileges in innumerable ways. Full pay, the way I am treated in the workplace and classroom, as well as exemption from the other myriad forms of sexism which exist

in our society are just a few of the benefits which these privileges bring. It is a terrible act unto itself to not recognize these privileges, but is absolutely heinous to abuse them as Trump and countless other thoroughly deplorable men across the country have.

So much of Trump's support comes from a desperate, clawing attempt to preserve the unequal world that we are hopefully moving past. So much of his support comes from those enraged, consciously or subconsciously, at the prospect of women and minorities gaining the place in our society they deserve. Although it should be impossible to empathize with such a position, failing to understand its roots is also to remain ignorant to its solutions.

My point, in sum, is this. Regardless of if you are a liberal or conservative, satisfied or furious with our political establishment, there remains a fundamental fact. If you have ever loved a woman as a mother, sister, daughter, girlfriend, or in any other way you are disgracing them by supporting a man like Donald Trump who openly and proudly degrades them.

Innlegget ble først publisert 10. oktober 2016 i The Daily Campus.

«Kvinnelig» er absolutt en kvalifikasjon!

Flere dyktige kvinner på talerstolen kan bare gjøre lørdagskveldene i Storsalen bedre, mener Synøve Almås.

INNLEDERE PÅ SAMFUNDSMØTER

Etter Vilde Larsens innlegg i Under Dusken #13 kan man spørre seg om debatten rundt kvinnelig representasjon har gått for langt. Intensjonen med innlegget er god, men budskapet blir feil. Selv om man ikke skal la kjønn gå på bekostning av dyktighet i en debatt, må man ikke glemme at Studentersamfundet i Trondhjem - og dermed også styret - sitter i en unik posisjon der de kan bidra til å fremme kvinners posisjon i det offentlige ordskiftet.

I avisene finnes det utallige artikler om underrepresentasjon av kvinner. De argumentene og fakta som blir nevnt der, skal ikke gjentas her. La oss bare være enige om at kvinner deltar i mindre grad enn menn i det offentlige ordskiftet.

Årsakene er mange, og som regel får man ingen god forklaring. Men å implisere at kvinner ikke har lyst til å snakke om temaer de er gode på - det er en farlig tanke. Å ikke anerkjenne at dette er et strukturelt problem - det er ignorant. Kvinner vil også bli hørt! Kronikkforfatteren overvurderer dagens kvinnesyn, og undervurderer egen makt.

Jeg har selv sittet i det samme vervet som Vilde Larsen, og vet hvor vanskelig det er å få kvinner til å stille opp i debatt, spesielt på en lørdagskveld. Kanskje har de prestasjonsangst, kanskje har de ansvar for barn, kanskje har de andre forpliktelser. Det vet ikke jeg, men det jeg vet er at ulike mennesker med ulike forutsetninger vil ha ulike synspunkt i en debatt. Kvinner vil i kraft av å være del av en spesifikk demografisk gruppe bidra med et annet synspunkt enn en mann, som tilhører en annen gruppe. Det er også viktig å inkludere perspektivene fra innvandrere, unge, eldre, uutdannede og professorer - fordi alle vil ha ulike forutsetninger når de betrakter en problemstilling. Det er utrolig viktig med forskjellige representanter

for å skape en god debatt, og da holder det ikke å bare inkludere halvparten av befolkningen.

Man skal ikke tro at kvinner «har lyst til å gjøre andre ting», og at det er mangel på interesse som hindrer kvinner i å delta. Det finnes over 100 000 flere kvinner enn menn med akademiske yrker. Det er flere kvinner enn menn som utdanner seg til å bli psykologer og leger. Likevel er kvinner underrepresentert i debatter om akademisk helsevitenskap, og psykisk helse. Dette er selvfølgelig ikke Studentersamfundet sin feil, men som debatt-arrangør må man ta alvor et inn over seg og øke andelen kvinner på «Norges frieste talerstol». Kvinnelig representasjon er en vanskelig og betent problemstilling der det ikke finnes noen åpenbar løsning. Noen ser til og med ikke på det som et problem i utgangspunktet. Dog håper jeg Styret ser sitt snitt til å få flere dyktige kvinner opp og fram, for det kan bare gjøre lørdagskveldene i Storsalen bedre.

Jeg vet du bryr deg!

Det er valg av studentpolitikere ved NTNU, og Kristian Sjøli vil at du skal engasjere deg i det som skjer på universitetet.

STUDENTVALGET

Jeg vet du bryr deg om undervisningskvaliteten. Det går ikke for det samme om det å gå i forelesning betyr at du kaster bort to timer. Du er ikke likegyldig til om vi skal slutte med forelesninger eller om fagpersonene ved NTNU skal få mindre tid til å svare på spørsmålene dine og veilede deg. Om kravene til en A-karakter er vidt forskjellige så påvirker det deg. Og om undervisningen du mottar er med på å avgjøre framtiden din, selvfølgelig bryr du deg.

Jeg vet du bryr deg om det fysiske læringsmiljøet. Om campus gjør deg syk er ikke noe du tar lett på. Det er ikke greit om luften i auditoriet blir så dårlig at du ikke klarer å følge med i undervisningen. Om du må møte opp klokka sju hver morgen i eksamenstid for å få plass på lesesalen er ikke det noe som ikke angår deg.

Studenter med funksjonsnedsettelse bør ikke ha dårlige muligheter til å komme seg rundt på campus på grunn av dårlig fysisk tilrettelegging. Dette er hverdagen din i alt fra ett til seks år, selvfølgelig bryr du deg.

Jeg vet du bryr deg om de rundt deg. Når studenter har høyere grad av psykiske symptomer enn resten av befolkningen er ikke det kult for deg. Om han ved siden av deg i forelesning eller i kantina er ensom eller har andre plager han ikke får hjelp med, synes du at det burde gjøres noe. Når dine medstudenter veiledes ut av studiet uten at systemene som skal sørge for at de behandles rettferdig fungerer, gjør det deg sint. Det handler om studenter akkurat som deg, selvfølgelig bryr du deg.

Jeg vet du bryr deg om hvem som påvirker alle disse spørsmålene på dine vegne. Når du nå har muligheten til å stemme på studentene som skal representere deg det kommende året, både på fakultetet og mot ledelsen ved NTNU, er det en mulighet du benytter deg av. De skal snakke på vegne av deg, selvfølgelig bryr du deg.

Store deler av studentdemokratiet skal velges denne uken, og du har nå muligheten til å velge hvem som skal representere deg det kommende året. Studentdemokratiet ved NTNU har endret seg etter fusjonen, men er fremdeles bygd opp etter de samme prinsippene. Man har både lokal representasjon gjennom Studentrådet ved fakultetene, eller Parlamentet i Gjøvik eller Ålesund. Og så har man Studenttinget, som samler alles stemme. Denne uken er det valg, og man kan stemme på alle nivåene. Studentrådene skal velge instituttutillitsvalgte og fakultetutillitsvalgte, og Studenttinget skal velge 25 representanter som skal representere alle studenter ved NTNU. Studenttinget er etter omorganiseringen valgt fra tre valgkretser Trondheim, Ålesund, og Gjøvik. 21 skal velges fra Trondheim, to fra Ålesund og to fra Gjøvik.

Valget til Studenttinget og til mange av studentrådene på NTNU er åpent til og med fredag 28. oktober på studentvalget.no. Bruk stemmeretten!

 SAMFUNDETLEDER

Amanda Gangsås Berstad, Styret ved Studentersamfundet i Trondhjem

ILLUSTRASJON: Astrid Böhler

Vis ansvar for egen helse – ta HPV-vaksinen

HPV-vaksinen ble i 2009 innført i vaksinasjonsprogrammet for jenter. Endelig får flere kvinner muligheten til å ta vaksinen.

Fra og med november 2016 får kvinner født i 1991 og senere mulighet til å vaksinere seg gratis mot humant papillomavirus. Tilbudet vil gjelde i to år, og vaksinen består av tre doser fordelt ut over seks til tolv måneder. Det ser ut til at vaksinen vil gi en meget langvarig effekt, kanskje livslang. Undersøkelsene som er gjort viser at den gir god beskyttelse mot HPV i minst åtte år. Men hva er egentlig humant papillomavirus og hvorfor skal man ta seg bryet med å vaksinere seg mot det?

Det finnes mer enn 100 typer HPV. Nesten halvparten av disse smitter gjennom seksuell kontakt. Noen av virus-typerne gir for eksempel kjønnsvorter. Man kan også få infeksjon i livmorhalsen, men man opplever som regel ingen symptomer. Ofte går infeksjonen over av seg selv, men i noen tilfeller kan den bidra til celleforandringer. Dette kan føre til utvikling av livmorhalskreft i løpet av ti til 30 år. Det er i all hovedsak HPV 16 og 18 som er skyld i livmorhalskreft, faktisk over 70 prosent av tilfellene. HPV-vaksinen beskytter mot disse.

Det har floret misforståelser rundt HPV-vaksinen. Vi hører at den ikke har noen funksjon etter man har debutert seksuelt. Noen sier også at den ikke fungerer dersom du ikke har hatt sex. Ingen av disse påstandene stemmer. HPV-vaksinen kan du

ta uansett, og den vil beskytte deg. Det er ei heller slik at bare jenter blir rammet. HPV kan også føre til kreft hos menn, og det finnes en vaksine for de også.

De tilbys foreløbig ikke vaksinen gratis, da det ikke ses på som kostnadseffektivt. Det er synd, da forekomsten hos menn er stigende.

Studenter er gode på det å benytte seg av det som er gratis: øl og tapas på bedpress, kaffe fra stand, og de mest ubrukelige reklameproduktene fra ymse teknologibedrifter. Det kan nok diskuteres hvor mange stressballer fra Kongsberggruppen man egentlig trenger. HPV-vaksinen derimot, kan redde liv. Trondheim kommune har gjort det lettvisst for deg: Det blir drop-in i Trondheim Spektrum den 3. og 17. november. Er fødselsdatoen din mellom 1. og 15., møter du opp den 3. Resten møter opp den 17. november. Det blir også mulighet for drop-in senere, sjekk ut Trondheim kommune sine nettsider for mer informasjon.

Jenter, husk at vi alle er ansvarlige for vår egen helse. Ta vaksinen før det er for sent. Så håper vi at gutta også får muligheten etterhvert, slik at vi oppnår flokkimmunitet mot HPV. Alle vi kvinnene i Samfundetstyret skal ta turen innom Spektrum, og håper dere gjør det samme.

STUDENTKVITTER
Følg oss på twitter.com/dusken.no

Problemet med #p3aksjonen er at det blir ekstremt vanskeleg å lausrive seg frå streamen og ha eit sosialt liv..
@IngjerdL

... at et medlem er utestengt for å lure inn en mindreårig på Samfundet. Og Gabriel er ikke tilstede. #samfundsmøte
@Spitposten

Det beste Styret venter på å slippe inn på møtet. Føler oss litt krenket allerede. @hoow @hansjacs @lBringslid #samfundsmøte
@Bentsjef

“Arbeid for å utligne kjønnsbalansen har ingen hensikt” I beste fall ignorant fra Styret v/ @Samfundet
@hoow

... at Rindal er krenket over å ikke bli krenket nok. #samfundsmøte
@Spitposten

Lite 1. tenorer i TSS i dag, har det sammenheng med gårdsdagens fest mon tro? #samfundsmøte
@Hellepija

Du veit du kjem til å slite i desember når ullsokkar, jakke og skjerf må til for å ikkje fryse på lesesalen i oktober. #dragvoll #studentli
@MaritKrogsaeter

Melding om en sykkel som er kastet på kjøretøy parkert på NTNU, Dragvoll. Frontruten på kjøretøyet ble knust og forholdet blir anmeldt.
@politiOpsSTPD

@ConanOBrien you are hosting the Nobel Peace Price Concert this year, you better take a visit to Trondheim as well, or I'll unsubscribe!!
@VanligStudent

... at Lurken ser skumlere ut når han er skinhead. Føler meg krenket.
#samfundsmøte
@Spitposten

En matte-historie i slutten av et kompendium finner man vel bare på gløs...
@Siriif

Sop bort alle skadedyr!

Hiv ut studentene - i retning nærmeste sorte hull.

TEKST: **Ola Haugstad** ILLUSTRASJON: **Inger Sidonia Krajci**

Jeg har fått nok. Det er på tide å ta et oppgjør med disse veggdyrene av en samfunnsgruppe, som har sugerøret sitt langt opp i statskassa. De bare tar og tar, men skaper ingen verdier. De lever i egne get-toer, atskilt fra resten av samfunnet. De er fattige, men gjør de noe med egen livssituasjon? Nei, tvert imot opphøyer de den som de skadedyra de er - de trives med andre ord i sin egen skit. Jeg snakker selvfølgelig om studentene.

La oss begynne med de verste av de verste: de pretensiose. De befinner seg gjerne, men ikke utelukkende, på det humanistisk Fakultet, hvor de studerer et eller annet totalt unyttig. Like fullt prøver de å late som om det de holder på med betyr noe, og det gjerne på de mest irriterende måter, og på de mest åndssvake tidspunkt - som på fest. «Det er som Foucault sier...» «Du har vel lest Bourdieu». Nei, jeg har ikke det, og jeg gir faktisk blanke faen.

Og det ender ikke der. Fordi de holder på med noe samfunnet for lengst har innsett ikke tjener noen hensikt, har de ingen framtid. Men i stedet for å ta til for-

nuft og finne seg en jobb, romantiserer de sin egen tilværelse som fattige og ubrukelige. Men ærlig talt, er ikke den sultende filosofen passé? Man skulle tro vi var kvitt romantiske idealer innen nå. Vi lever i 2016, ditt rasshøl. Selg Foucault-bøkene og pologensereren, og sleng inn en søknad på 7-eleven.

Betyr dette at det blir bedre om vi beveger oss mot samfunnsvitenskapene og Gløshaugen? Neppe. For det finnes vel knapt noe mer sterilt enn disse fagidiotene og karrieristene som kravler som kakerlakker nedover Stripa. Her har vi visstnok noen av de beste hodene i landet, om vi skal tro Hr. Bovim & Co., men om de skal være ærlige er de vel godt fornøyd om de får seg en overbetalt konsulentjobb. Og som vi alle veit, er flere overbetalte konsulenter akkurat det vi trenger her i landet.

Det er ikke mye å hente hos de andre profesjonsstudiene heller. Hvor mange medisin- eller psykologistudent-er kan med hånda på hjertet si at de brenner for faget? Innrøm det, her er det kun

status og lønsslipp som gjelder. Ikke at det er mer penger de trenger, for på disse studiene er vel Oslo beste vestkant overrepresentert. Her er et tips like hett som en fersk hundekabel: Om du ikke veit sikkert hva du vil her i livet, ikke vandre retningsløst inn i et karriereløp hvor du faktisk har ansvar for folks liv og helse, kun fordi årslønna frister.

Det er på høy tid at vi tar affære. Jeg ser to mulige utveier. Enten kan vi fortsette å late som ingenting og la det råtne studentliket forfalle sakte, men sikkert. Eller så kan vi gå ut med verdigheten i behold, før det er for seint. For eksempel kan Gløshaugen gjøre seg nyttig for en gangs skyld, og finne ut hvordan vi kan blåse hele NTNU ut i bane - med studenter og det hele - i god fart mot nærmeste sorte hull. Som Mao sa: «Vinden og tordenen skal brøle: Sop bort alle skadedyr!»

«Aller helst minnes jeg framtiden»

Minnestedet etter 22. juli åpner for refleksjon og ettertanke av en sår fortid, men for noen er framtiden like tøff.

TEKST: Svein Amund Åstebøl Hansen, Ragnhild Midtbø

FOTO: Hedda Rysstad, Silje Krager, Lasse Georg Tønnessen

Å OVERLEVE: Gaute Børstad Skjervø var i 2011 leder av et fylkeslag hvor tre av tretti personer ikke overlevde. I tiden etterpå har han følt på et enormt ansvar for å fortsette innen studentpolitikken.

Det fallende løvet dekker den hvite minneplassen etter morderens ofre. Her hvor fredens farge prøver å vaske hatet ut. Hatet kan spre seg fort. Sette merker og hakk i det hvite, men nedkjempes gjør det. Da må hatet forstås, og der er minneste­dets posisjon unik.

Trærne rammer plassen inn og skaper et naturlig tilfluktssted. Her skal det skapes rom for refleksjon og ettertanke. Unge hoder skal lære hva dype ideologiske overbevisninger - både fra høyre og venstre - kan føre til.

«Hva skal jeg kjempe med, hva er mitt våpen», skrev Nordahl Grieg. Hva skal 22. juli-generasjonen kjempe med for å klare å hedre ofrene, motvirke hatet, men samtidig leve videre med de vonde minnene?

Å VÆRE I LIVE. Gaute Børstad Skjervø er 21 år gammel, og i gang med sitt tredje år som student i

Trondheim. Det blå blikket hans er trygt og stødig, og med jevne mellomrom knipes øynene sammen i et oppriktig smil. Smilet i øynene er en sterk kontrast til det øynene bevitnet den regntunge julidagen for over fem år siden.

22. juli 2011 var Gaute akkurat fylt 16 år, og fylkeslagsleder for Nord-Trøndelag AUF. De var tretti ungdommer fra fylkeslaget som dro på sommerleir på Utøya – på det som skulle være sommerens vakreste eventyr.

– Jeg var leder for et fylkeslag hvor tre av tretti ikke kom hjem. Jeg følte på et enormt ansvar.

Gaute har vært medlem i AUF siden han var 14 år gammel og er fortsatt aktiv. Han har også tatt skrittet inn i partipolitikken gjennom Arbeiderpartiet. Politikken og engasjementet har blitt viktigere for Gaute etter den skjebnesvangre dagen.

– Det har blitt mye tydeligere for meg hva vi

faktisk tror på og kjemper for. Ideologien som ligger bak handlingene er ikke borte. Det er viktig for meg å vie livet mitt til å kjempe for de verdiene jeg tror på. De verdiene vennene mine trodde på.

Omfavnelsene varmer. Dype følelser vekkes til live igjen idet venner og familiemedlemmer møtes. En hjertelig latter runger også, her mellom Vår Frue kirke, Frimurerlosjen, og Søndre gate. Tårene klarer heller ikke å gjemme seg. Selv ikke når mørket faller på. Alikevel er smilet på plass hos noen. Som en ekstra stjerne blant de 77 som glitrer fra minneste­dets fontene.

TABU. Opplevelsen av at folk kvier seg for å snakke med ham om det han har opplevd er noe Gaute har følt på. Han forteller at det er noe han har forståelse for, selv om han syns det er synd.

– Det har blitt et tabu. Folk er redde for å spørre,

for å si noe galt eller for å såre. Jeg har forståelse for det. Men jeg har aldri opplevd å bli såret av et spørsmål, fordi jeg vet det er godt ment.

Han forteller at det er flere av hans nærmeste venner som han aldri har snakket med ham om opp­le­velsene på Utøya. Han tror det er frykten for å si noe galt som er årsaken.

– I tillegg har det gått over fem år. Tiden gjør det kanskje vanskeligere å snakke om det også. For det blir litt unaturlig å komme nå, etter så lang tid, og si forresten, hvordan var det egentlig?

Skulle du ønske de spurte?

– Ja, jeg skulle ønske terskelen var lavere for å snakke om det. Men for meg har det nok blitt sånn fordi jeg heller ikke har tatt initiativ til det. Jeg har ikke noe problem med å snakke om det, men jeg vil ikke fortelle folk om det ut av det blå. Da blir det kanskje en ond sirkel. Og det er uheldig.

Han tror det er mange som synes det er vanskelig å fortelle at de var på Utøya.

– Når skal man stå fram og si «Du, forresten. Jeg var på Utøya», liksom? Nei, det synes jeg blir feil. Og ubehagelig fordi den andre personen blir så satt ut av det.

levde det som godt å være en av resten – at med-studentene han møtte ikke nødvendigvis visste hva han hadde vært igjennom.

– Du føler ikke at du er en av resten når alle på skolen vet hva du har vært igjennom, og er nervøse for hva de kan si rundt deg.

Som fersk student i Trondheim opplevde han å kunne sitte på fester og snakke om 22. juli, uten at samtalepartnerne sendte ham unnvikende blikk fylt med sympati. Men det har også ført til ubehagelige opplevelser.

– Jeg har vært på fester hvor folk har fortalt utri­velige vitser om 22. juli. Noe slikt ville aldri skjedd på hjemstedet mitt.

Samtidig trekker han fram at han ikke liker at folk synes synd på ham.

– En del vil nesten sykeliggjøre deg. Jeg vil jo ikke være stakkarslig!

Dansen til Katedralskolens dansegruppe er følelsesladet, men samtidig opprivende og full av liv.

Like ved scenen holder et ektepar tett om hverandre. Det glinser i øyekroken. Minstemann mangler, eller er det minstejenta?

DE VANSKELIGE VEISKILLENE. Oda Okkenhaug har levd uten storebroren sin, Emil, i over fem år. I høst gikk Oda inn i en ny fase av livet som student i Trondheim, da hun startet på europastu-

dier med engelsk ved NTNU. Hun er ei varm ung kvinne, som møter oss med et stort smil og en klem på en kafé i byen. Øynene hennes er himmelblå, og hun holder blikkontakten stødig mens hun snakker om de vanskelige temaene. Om de vonde minnene, men også de gode minnene. I dag er Oda atten år. Emil ble bare femten.

– Han vil alltid være storebroren min, og jeg vil alltid se opp til ham.

Merkedager er vanskelige. Å fylle 16 år, å starte på videregående, å gå ut av videregående, å kjøre opp, å starte å studere - dette er alle milepæler som storebroren skulle opplevd først.

– Det året jeg skulle fylle seksten var kjempe-vanskelig. Jeg fornektet det, jeg ville virkelig ikke bli eldre - jeg ville ikke bli eldre enn ham. Jeg husker også da jeg ble valgt inn i styret til AUF. Det var han som hadde vervet meg, og jeg følte jeg tok en plass han burde hatt.

Det hender hun sitter på bussen og tenker på hvordan det burde ha vært. At Emil sikkert også hadde studert her i Trondheim.

Å KOMME UT SOM PÅRØRENDE. Hjemme på Levanger har Oda følt på at identiteten hennes til en viss grad har blitt konstruert rundt det å være «søstra til Emil». Det er en liten by hvor de fleste vet om hverandre. I Trondheim er det annerledes. ►

TOMROM: Oda Okkenhaug føler på savnet av storerbroren Emil. Da hun startet å studere i Trondheim var det rart at personene hun møtte aldri kom til å bli kjent med ham.

SITAT: De ulike sitatene som dekker marmorøyene ble lest opp under åpningen av det nye minneste­det i Tordenskioldsparken. Sitatene stammer fra politikere, forfattere, og Trondheims ungdom.

Det kan være både sårt og fint.

– Det er vanskelig å tenke på at de jeg blir kjent med nå aldri vil få bli kjent med Emil. Samtidig er det litt godt å være bare Oda, uten at folk skal synes synd på meg og bare se det jeg har mista.

Hun kjenner seg igjen i at det kan være vanskelig å fortelle nye venner og bekjente om tapet av storebroren. Å finne rett tidspunkt å si det. Tidligere i høst var hun i en situasjon hvor hun kjente på følelsen av at hun kanskje burde sagt noe, men ikke gjorde det.

– Jeg satt med to venner på bussen. De fortalte om en de hadde snakket med, som hadde vært på Utøya. De sa absolutt ikke noe feil, de snakket bare om hvor grusomt det er. Men bare det å høre dem snakke om 22. juli uten at jeg var forberedt på det gjorde at det stramma seg som ei klo i brystet mitt og jeg ble dratt tilbake. Jeg klarte ikke å si noe, og ble sittende å se ut vinduet resten av bussturen.

I ukene som fulgte tenkte hun mye på hvordan hun skulle fortelle dem at hun mistet broren på Utøya, ettersom hun ikke hadde fortalt det da 22. juli 2011 ble tatt opp på bussen. To uker senere fortalte hun det.

NETTROLL. Oda trekker fram at holdningene til barnemorderen deles av flere. Ordene kommer raskere, med høyere intensitet. Om man tar et dykk ned i kommentarfeltet kommer det fram meninger man skulle ønske ikke eksisterte i samfunnet vårt.

– Det er skremmende å se hvilke holdninger og tankegods folk sitter inne med.

Det er tydelig at hun har et sterkt samfunnsengasjement.

– Det å se at mennesker flykter fra krig og konflikt, og ikke får den hjelpen de trenger, opprører

meg. Det er et samfunnsansvar vi må ta.

Hun tier litt etter det siste, som for å understreke viktigheten av å ta ansvar for samfunnet rundt oss.

AVISBRENNING. Etter 22. juli 2011 har Oda tilbrakt mye tid med Emils venner og kjæreste, som nå også er hennes nære venner. Hun forteller om en episode som utspilte seg høsten 2011. Emil pleide å gå med Dagbladet på søndagsmorgenene sammen med to venner. Utover sensommeren og høsten fylte Oda brorens plass. På dette tidspunktet var tabloidavisene fylt med sensasjonsoverskrifter og store bilder av massemorderen.

– Det var en absurd følelse å gå rundt og selge avisene med store bilder av mannen som drepte broren min. Vi bestemte oss for at vi ikke kunne selge avisene, og bestemte oss for å samle de resterende avisene for å brenne dem. Å se bålet med de brennende bildene var en befriende følelse. En følelse av å ta litt kontroll over situasjonen.

Oda smiler litt ved minnet. Hun tar en slurk vann, og reflekterer høyt over hvor unge de faktisk var. Hun var kun tretten år gammel, vennene til Emil femten og seksten. De var barn.

Å VELGE FRAMTIDA. I begravelsen valgte familien å samle inn penger til en SOS-barneby i Peru, som de også har vært og besøkt.

– Da vi var der var det de dodes dag i Peru - og den samme dagen falt også på Emils bursdag. Som ei markering hadde de laget et slags alter med et bilde av Emil, mat de trodde han ville likt, og musikk som han hadde brukt å høre på. Det var utrolig flott.

Det har betydning å ha et prosjekt sammen.

– Heller enn å sitte igjen med visne blomster og bitterhet etter ei uke har vi hatt et ønske om å formidle Emils livsglede, til å bidra til noe godt. Det har vært positivt for oss. Å kunne snu noe av det forferdelig vonde til noe som kan ha positive ringvirkninger for andre.

Valget å ikke være bitter tok familien tidlig.

– Om vi hadde dyrket hatet ville vi ikke kunnet levd gode liv videre. Da ville bitterheten blitt altoppslukende.

Sitatene, skrevet av blant annet trondheimsungdommer, står risset inn på de ulike marmorøyene. De leses opp fra scenen, og akkompagneres av fiolin, cello og bratsj. Det gir teksten ekstra tyngde idet mørket falt på.

DEBATTEN RUNDT TANKEGODSET. Det har gått fem år. Hvor mye lærdom har vi tatt ut av de tragiske hendelsen? Gaute er redd vi ikke har lært nok.

– Vi må spørre oss selv hva vi har lært, og hvordan vi kan forhindre at det skjer igjen. Der tror jeg ikke vi har gjort nok.

Han bruker hendene til å understreke poenget, og øynene hans gløder av engasjement.

– Vi må ikke tro at dette er utenfor oss. Det er veldig mange i det norske samfunnet i dag som deler hans tankegods. De er livsfarlige. Om man ikke evner å se det, og istedenfor snakker om hvor farlig mennesker som bruker niqab er, da har man misforstått noe. Det er noe jeg mener man må ta med seg inn i tida etter 22. juli.

Han opplever at offentligheten ikke har tatt debatten om holdningene som ligger bak handlingene.

– Vi må snakke om hvorfor det skjedde. Det er vondt, men om vi ikke snakker om hvorfor, gjør vi oss selv ei bjørnetjeneste. Vi må lære hva som var det politiske grunnlaget for å drepe 69 barn som tilfeldigvis mente at Arbeiderpartiet var det rette partiet.

Å TA MED OPPLEVELSENE INN I HVERDAGEN. – Det går ikke en dag uten at jeg tenker på 22. juli. Men jeg blir ikke alltid trist. Og det er fint.

Det er daglige påminnelser om vennene han mistet. Små øyeblikk som minner om en venn du ikke har sett på lenge. En latter du snur deg etter. Eller bursdager på facebook.

– Jeg har mellom tretti og førti facebookvenner som ikke lever lenger. På bursdagene sine dukker de opp. De som nå skulle vært jevnaldrende med meg. Men som aldri passerte tenårene. Det er forferdelig vondt.

Noen dager er vanskeligere enn andre. Likevel har Gaute positive tanker om framtida.

– Man kan ta med seg det man har opplevd, og leve et godt liv likevel. Det blir bedre.

Han tar en tenkepause.

– Samtidig må vi huske på at det også kan gå til helvete. Det er mange som sliter tungt. Med rus, med psykiske og fysiske plager. Jeg forstår makteløsheten ved at man ikke kommer seg på skolen, ikke klarer å være sosial.

PÅMINNELSER FOR KOMMENDE GENERASJONER. Gaute gleder seg til kalenderen viser 22. juli uten at det er store markeringer.

– For meg personlig vil det være en god dag. Historien om 22. juli må være framtidstrettet. Vi må ta lærdom av det som skjedde, og gjøre det vi kan for at det ikke skal skje igjen.

Minnesteder vil være påminnelser. I dag går det barn på skolen som ikke husker terrorhendelsen. Om ti år vil vi ha en ungdomsgenerasjon som ikke nødvendigvis har noe forhold til terroren.

– Det er dem vi må gjøre det for, dem som ikke var der, de som ikke husker det. 22.juli er et kollektivt traume, men det må også være en kollektiv hukommelse.

Minner forblir meningsløse uten en sammenheng, skrev den franske sosiologen Mauric Halbwachs. Alle samfunn trenger en kontinuitet mellom sin fortid og nåtid. Det er en viktig kontinuitet som blir skapt ved hjelp av minnene, mente Émilie Durkheim. Et felles minne blir altså viktig for at folkegrupper kan leve i solidaritet og orden. Samtidig er det kollektivet som definerer hva som huskes, og hvorfor det skal huskes. På den måten er minnstedet også et sted der individuelle, vonde minner kan framkalles i fellesskap med andre.

FRAMTIDEN. Opplevelsene Gaute har gjennomlevd har vært med på å forme ham som person. Alvoret, gleden i det andre kanskje tar som en selvfølge, ureddheten - og troen på fellesskapet.

– Jeg har et alvor i meg. Jeg setter utrolig stor pris på frihet. Friheten til å ytre meg, til å være politisk aktiv. Også er jeg ikke redd for noe.

Han blir stille et øyeblikk, før øynene smalner og munnen sprekker opp i et smil.

– Med unntak av rotter og mus. Og det er helt sant! Jeg tok valget om å fortsette å være med i AUF på mitt reddeste. Jeg hadde akkurat sett vennene mine bli skutt. Vi visste ikke hva som ville skje om noen timer, neste dag, neste uke, og likevel tok vi valget om å fortsette å kjempe.

De politiske fanesakene han brenner for er saker som er viktige sett i lys av 22. juli. Å skape et samfunn hvor alle finner en plass i fellesskapet. Å arbeide proaktivt for å hindre ekstremisme.

– Alle skal føle en tilknytning til samfunnet - vi må være en del av det samme kollektivet. Troen på fellesskapet er Norges største styrke. Demokratiet har blitt så viktig i mine øyne.

De blå, intense øynene som har sett så mye de ikke skulle behøvd å se gnistrer, og han han ser ut vinduet på det fallende, gylne løvet utenfor vinduet.

– Det er en sammenheng mellom det å hate kvinner, å hate muslimer, og det som skjedde med vennene mine på Utøya. Det er viktig å ha en refleksjon rundt dette.

Oda beveger seg inn på den hvite plassen. Terra Incognita. Ukjent land. Der får Oda øye på Gaute, Emils gode venn. De klemmer hverandre. Smilende. Snurrende. Som i en reversert Danse Macabre. Døden er her, men kjærligheten vinner. UD

ROSEDANS: Katedralskolens dansegruppe fremførte en følelsesladd koreografi for de som gjestet åpningen av minnesmerket.

En marsj for frihet

Hvert 30. sekund blir et nytt menneske offer for menneskehandel.

En kald lørdag møttes hundrevis av mennesker for å protestere.

TEKST: Mari Tellefsen Wigdel FOTO: Hans Fredrik Sunde

På Trondheim Torv er forarbeidet i forbindelse med Walk for Freedom i ferd med å gå mot slutten.

Den internasjonale organisasjonen A21 arbeider for å avskaffe slaveri. Walk for Freedom er deres informasjonskampanje for å skape bevissthet om menneskehandel i det 21. århundre. 270 byer over hele verden er med på å gå en stille marsj denne lørdagen. Koordinator Heidi Mitlid i A21 står ved scenen og gir ut beskjeder til sine medarbeidere.

MENNESKEHANDEL. Under Heidis jakke kan en svart t-skjorte skimtes. Medarbeidere og alle som skal bli med å gå i marsjen er ikledd den samme svarte t-skjorten hvor det står «Walk for Freedom» i hvitt på ryggen. Vi står ved et telt, like ved scenen, hvor t-skjortene blir solgt. Det er hektisk rundt teltet.

Heidi har lys stemme, men en sterk røst.

- Nye statistikker som har kommet i år viser at det er 45 millioner slaver i verden, meddeler hun.
- Det viser en veldig stor økning fra tidligere rapporter gjort av FN.
- I dag er menneskehandel verdens nest stør-

ste illegale økonomi, bare overgått av narkotika-industrien. Det er også den raskest voksende. Mange organiserte kriminelle går over til å selge mennesker fordi det er høyere profit og lavere risiko. Det er en business som skjer i skyggen av samfunnet, som gjør at den får lov til å fortsette å vokse.

ENGASJEMENT. Heidi tilbrakte tre år i den brasilianske slummen. Der opplevde hun mye som har skapt et inderlig engasjement i henne.

- Jeg jobbet blant annet med barn som ble seksuelt utnyttet og vi hadde barn i prosjektet som det ble avdekket at ble solgt og voldtatt hver dag for at moren skulle få penger.
- Hun forteller at hun i slummen hadde en rolle innen forebyggende arbeid. Et av målene var å forhindre at barn havnet på gata og ble dratt inn i rustrafikken og prostitusjon.
- Jeg hadde ansvar for 30 jenter mellom ni og 14 år. De kom til meg hver dag. Vi drev med forskjellige aktiviteter og program.
- Hun arbeidet også i India, og forteller at hun der

møtte på mye av det samme.

- Jeg har aldri klart å legge det fra meg etter det. I fjor høst tok hun initiativ til å arrangere Walk for Freedom for første gang i Trondheim.
- Det ble en suksess, sier hun. Heidis våkne øyne stråler stolt.
- Men i år går ting enklere for seg, fordi mange var med i 2015. Jeg merker også at folk vet mer om menneskehandel. Det er satt mer på dagsorden enn før, og det er det som må til.

APPELLER, DANS, OG MUSIKK. Foran scenen på torget står en mengde med mennesker i alle aldre, og den vokser seg større jo nærmere klokken blir 13.00. Det er skyfri himmel, og iskald luft. De aller fleste er kledd i svart, og det med en hensikt. Refleksvester bryter med de mørke klærne, og minner om en stjerneklar natt.

- Så utrolig godt å se at Trondheim bryr seg, åpner konferansier Stian Sandø programmet med. Publikum applauderer. Det blir holdt appeller med sterkt engasjement av Heidi Mitlid, Azra Halilovic

og Siv Limstrand. Det fyrer opp under spenningen. Når appellene er ferdige, tar dansere over scenen. Det utspiller seg en historie om barn som blir solgt. Ei jente, ikledd lite klær, bustete hår og med skitt i ansiktet, tar kvelertak på seg selv. Publikum blir tydelig dratt med.

STILLE MARSJ. Heidi står ved krittstreken som symboliserer starten på marsjen. Bak henne står en lang rekke mennesker i samme svarte t-skjorte. Det gir et enhetlig inntrykk. Det blir ropt ut beskjeder. Like etter klokka 14 tar de det første steget, og det stilner med en gang.

Foran i rekken, en del skritt foran alle andre, går en mann med en hvit, enkel plakat foran brystet, hvor det står #WalkForFreedom. En bil står parkert i Kongens gate, klar til å kjøre ut. Føreren er på nippet til å rekke å svinge ut på veien før den første personen i rekken passerer ham, men han rekker det ikke. Føreren får et oppgitt drag over ansiktet når han innser at han vil bli stående og vente lenge - det er mange mennesker som går i tog for denne saken.

Øynene er alvorlige, munnene er lukket, og skrittene over brosteinen lager høy lyd.

Det virker som om folk respekterer tausheten. Prat og latter høres, men det bryter med stillheten, og de forstyrrende lydene dempes raskt.

Noen stopper opp for å se på marsjen, andre holder seg til et kort nysgjerrig blikk, mens flere ignore-

rer det som skjer. En kvinne passerer rekken, og sier nervøst: «Dette var skummelt.»

Tanya Windsnes går ved siden av rekken og deler ut flyers. Hun forteller at folk skyr bort fra henne.

- De tror det handler om penger.
- Hva er dette, roper en mann.

Tanya går fort bort til ham. De prater lenge.

«SELL ME OUT». Arrangementet nærmer seg slutten. Aleksander Denstad With, Idol-vinner og trønder, står på scenen og skal avslutte det hele med sangen «Sell Me Out».

- Denne sangen skrev jeg for en del år siden, men i dag har den fått en dypere mening, forteller han til publikum.

Etter konserten møter jeg Aleksander bak scenen. Det er mye støy fra sentrum, og på scenen er det igjen framvisning av dans, så vi trekker oss litt unna.

- Teksten handler om å passe inn, eller å ikke gjøre det, og hvor lite, eller mye som skal til for at mennesker svikter deg. Jeg synes teksten gir litt mer mening nå, sier han.

Hvorfor synger du her i dag?

Aleksander ser bort. Han finner blikket mitt igjen når han prater.

- Hovedpoenget med å ha en slik dag er at folk ikke vet nok om saken. Det er et litt tabubelagt emne, spesielt fordi det eksisterer i Norge også.

Aleksanders får holdt appell på fjorårets Walk for Freedom. Det er ikke det han er her for å gjøre.

- Mitt fokus er ikke at jeg kan mye om det og skal dele kunnskap. Jeg er ikke her fordi jeg skal gi en leksjon. Her har jeg mye nytte av det jeg lærer.

EMPATI. Folk fryser, men blikkene er festet til scenen for den siste opptreden. Dansen formidler en fortelling om en nedbrutt og redd kvinne som blir reddet ut av fangenskap av A21. Den befridde kvinnen spinner vakkert rundt og rundt, på tå.

To unge jenter står og prater sammen i menneskemengden.

Hvorfor engasjerer du deg?

Martine Andersskog står framoverlent og er tydelig når hun prater.

- Det verste jeg vet er urettferdighet. Jeg vil bidra med å bevisstgjøre folk om hva som foregår i verden i dag. Menneskehandel skjer i det skjulte og det er utenfor vår rekkevidde, men FN har meddelt at 80 prosent av løsningen for å bekjempe menneskehandel er folkeopplysning.

Miriam Ganaah uttrykker at hun er enig med kroppsspråket, og forteller at hun selv setter seg inn i deres situasjon.

- Det kunne vært min mor, min søster eller min venn. Jeg synes det er trist at ofrene ikke kan forsvare seg selv, de har ingen stemme. Derfor må andre snakke for dem. **UD**

– Jeg skal jo bare på en lang kosetur

Etter et friskt nachspiel bestemte Halvor Ingvaldsen seg for å bevise at det å gå fra Dragvoll til Drammen er noe alle kan klare.

TEKST: Andreas Alstad, Audun Fegran Kopperud ILLUSTRASJON: Christian Høkaas

Det er en stund siden Børge Ousland i *Uti vår hage* forklarte oss hvilke hjelpemidler som trengs for å komme seg gjennom en polekspedisjon. En familiefar med pipe, en anorektiker, en autist, og en narkoman. For Halvor Ingvaldsens del skal dessverre ingen av disse være en del av reisefølget hans. Etter å ha forhørt seg med sine sedvanlige turkamerater, som ikke hadde mulighet, bestemte han seg for at turen skal gjennomføres helt alene.

Halvor er en 24 år gammel friluftsmann fra Drammen, med fortid fra Dragvoll. Som mange andre er han

en musikkinteressert mann som har holdt på med fotball og bandy aktivt i sine barne- og ungdomsår. Interessen for friluft har vært der fra tidlige år. Allerede som 15-åring dro han på tur alene i Femundsmarka.

– Jeg ble ferdig med en bachelor i statsvitenskap i sommer. Etter tre år i Trondheim kjente jeg på rastløsheten, og jeg ønsket å gjøre noe annet enn å studere. Så satt jeg på hytta en dag i sommer og tenkte egentlig bare «Faen heller, jeg går fra Trondheim til Drammen denne vinteren».

Forberedelsene

Tiden etterpå har bestått av en mengde planlegging og opptrening.

– Siden jeg bruker mye av halvåret fram til turen på å gå mye med tung ryggsekk, trenger jeg ikke mye kondisjonstrening. Det kommer naturlig med de andre turene. Samtidig er kroppen min ganske vant til belastningen som oppstår ved slik fysisk aktivitet. Jeg kommer nok i grei form mot startstreken.

Ingvaldsen mener økter i treningsstudio gir liten effekt for en slik tur, og velger heller å spisse treningen inn mot selve turen.

– Etter hvert som det kommer snø vil jeg selvfølgelig gå mye med pulk for å trene litt på akkurat dette. Men til slike turer er det helt annen trening som er viktigere. Fem økter i uka på treningsstudio hjelper deg lite hvis du mister teltet i storm, går gjennom isen, går deg bort eller ikke vet hvordan du skal kle deg i kulde, forteller den erfarne turgåeren.

Hvordan finansierer man en slik tur?

– Mesteparten av turen er finansiert fra egen lomme. Det handler egentlig mest om prioriteringer. Jeg bor hjemme mellom turene og jobber i tillegg når jeg er hjemme. Det er ikke kjempegøy å flytte hjem, men man sparer mye penger på det. Mye blir kjøpt inn fra outlets og andre supertilbud som dukker opp. Jeg har også handlet en del fra overskuddslagre fra Forsvaret som er veldig billig.

Overgangen fra det glade studentlivet merkes økonomisk, men når Norges mest erfarne leverandør av friluftsutstyr hjelper til, blir turen langt enklere å gjennomføre.

– Man kan trygt si det har blitt færre byturer. Jeg får også sponsing av Friluftsmagasinet med utstyr og reduserte priser, mot at jeg tar en del bilder til instagram-kontoen deres. Uten denne sponsingen hadde det blitt vanskelig, og jeg er takknemlig for hjelpen jeg får.

Ingvaldsens venner og familie synes det er spennende at han tar sjansen på en slik tur, selv om flere har litt vanskelig for å relatere seg til det. De spør ham ofte om han ikke er redd for å bli ensom på turen.

– Jeg har aldri blitt ensom. Man er alene, men aldri ensom. Det kan virke rart for mange, og det er jo ikke så rart for dette er jo ikke en vanlig ting å gjøre, forteller Ingvaldsen. Han tilføyer at de han vanligvis drar på tur med er rimelig sjalu på ham.

Mentalt utfordrende

Selv om Ingvaldsen er selverklært friluftsmenneske og jevnlig går på turer, er det ikke før nå at han har meldt seg inn i Den Norske Turistforening. Nå som det er gjort har han muligheten til å ta noen netter på ubetjente hytter og tørke klær, og slappe av en natt innendørs. Han håper å få med seg menneskets beste venn på turen, men har ingen hund selv. Han håper dog å få låne en hund som kan trekke litt.

– Jeg beregner å proviantere cirka hver tiende dag hvis jeg ikke blir liggende værfast eller andre ting hindrer meg. Jeg tenker å gå for egen maskin, men dukker det opp et overnattingstilbud skal jeg ikke nekte for det, forteller Ingvaldsen.

Hva blir den største utfordringen?

– Den tøffeste utfordringen blir vel kanskje det mentale, det å være alene i en måned og holde motivasjonen oppe hele tiden. Hvordan jeg kommer til å fungere når jeg skal være såpass lenge alene på tur. I motsetning til hva mange kanskje tror om folk som drar på tur alene, så er jeg også glad i folk og det sosiale. Dette er den soleklart lengste turen Ingvaldsen har begitt seg ut på, og han er spent på hvordan denne turen vil skille seg fra de andre.

– Fram til nå har de lengste turene jeg har gått alene vært på to uker, så det blir spennende å kjenne på. Selv om man kommer inn i en mental boble på slike turer som er kjempedeilig, kjenner man noen ganger på et behov for sosial omgang med andre enn seg selv og sine dårlige vitser på tur. Lenge leve podcaster fra Radiorepsjonen og Krisemøte, avslutter Ingvaldsen. **UD**

– Den tøffeste utfordringen blir vel kanskje det mentale, det å være alene i en måned og holde motivasjonen oppe hele tiden.

FOTO: Privat

Uteliv under oppussing

TEKST: Benedikt Javorovic

FOTO: Lasse Georg Tønnessen

Naboen er tilbake, vi har en ny sportspub med mat fra bunnen av og et tap-house med scenebrygging. Her er noen ferske utesteder i Trondheim.

Cock and balls

Pris for en Dahls: 69 kr (49 kr på ukedager fram til 18.00)
Du har sikkert sett den fotballsparkende hanen som har tatt opp residens i gamle Familien. Hva slags utested gjemmer seg egentlig bak dette finurlige penisbaserte ordspillet? Vel, det er ikke helt godt å si. Inneholder Christopher Vrioni, som tidligere startet Superhero Burger.

- Vi er i ungdomstida vår. Vi prøver å finne ut hvem vi er og hva konseptet vårt er. I kjernen er vi en lokal pub, og poenget med en lokal pub er at vi bare kan gjøre hva vi vil. Det er et bra sted å slappe av med en øl eller se en fotballkamp. I tillegg lager vi mat fra bunnen av, sier innehaver Christopher Vrioni.

Når vi kommer innom er det tacofredag. De ar-

rangerer også visning av MMA og fotball, i tillegg til andre matkvelder, som endless ribs, noe som høres fantastisk ut. Noe ølsted har de ingen ambisjon om å være. På tapp finner man de samme gamle. I tillegg finner man noen på flaske og ymse sprit, whisky i kategorien Jack Daniels og Johnnie Walker.

- Kanskje skal vi ha færre øl. Vi vil ikke være et sted med 30 forskjellige øl på tapp, sier Vrioni.

Interiøret preges av den blandede identiteten, den typiske mørkebrune baren, en stor hvit peis midt i rommet, direkte innblikk i kjøkkenet. Bordene er i stilen brent tre, og alt virker litt slengt sammen. På en vegg henger et par stumpeski av en eller annen grunn, og som eneste påminnelse av stedets navn står en keramisk hane ved peisen. Til tross

for alt dette har lokalet en viss sjarm.

Lydbildet er heller ikke det du forventer deg fra en fotballpub. Dunkende pop som jeg med min totale uvitenhet på musikk velger å kalle tropical house. Det er definitivt i ting. Tonene høres tropiske ut og musikkvideoene på storskjerm består hovedsakelig av kvinner som danser på stranda i bikini, med sje-nerøse nærbilder av både pupper og rumpe. Noen ganger ser du også en sportsbil som kjører ned en ensom vei. Jeg foreslår til Vrioni at dette er ganske guttete.

- Det synes jeg er ganske sexistisk, det er ikke noe annet enn det som postes på sosiale medier. Det er bare en musikkvideo, svarer han.

Ja ja, filosofiske uenigheter.

ØX

Pris for en Dahls: 84 kr for 45cl
Pris på eget brygg: Det meste går for 89 kr for 45cl
Øx er den nye storsatsningen til folka bak Frati. Fra interiøret å dømme er storsatsning virkelig riktig ord, det er tydelig at de har spyttet inn en del penger. I kjelleren ved Trondheim Torg finner du et stort og romslig lokale. Med så mye plass kan fallhøyden være stor og lokalet kan føles tomt hvis det er lite folk. Heldigvis for driftsleder Helena Berg Iversen er lokalet fullpakket.

- Det hele startet med et ønske om å brygge øl. Alle var veldig fornøyd med de vi lagde, og da fikk eieren litt blod på tann, sier hun.

I tillegg til den gamle kjelleren til Frati består utestedet også av et 400 år gammelt hvelv. I lufta kan du kjenne lukten av malt. Det er også en lukt som antagelig kun kan beskrives som gammel stein,

hvis det gir noe mening. Interiøret er veldig stilrent og moderne, med en behagelig belysning. Her kan du ta noen veldig stemningsfulle selfies når du er ute med venner.

- Vi ønsker ikke å ha noe «type» klientell. Det skal være et sted for alle, ikke bare unge og ikke bare gamle. Det kommer kanskje mest menn, men vi har mange gjester fra begge kjønn, forklarer Iversen.

Atmosfæren er god, men det stilmessig rene designet gjør at det føles nesten formelt. Dette er stedet for å kose seg med en rolig øl. De som er ute etter litt mer «røl» eller noe mer brunt bør kanskje se et annet sted. Men det er et godt ølutvalg med rundt tjue øl på tapp, i tillegg til en del flaskeøl. Her kan du også ta en whisky, men mer av typen single malt, med litt god alderdom.

Noe som er bemerkelsesverdig med Øx, bortsett fra skrivemåten på navnet, er at brygginga av eget øl foregår inne på utestedet. Også under åpningstider. Ofte kan man se bryggmester Ulrik Wiedswang Bjerkeli i full fart med malt, humle og hele pakka.

- Bryggeområdet er jo nesten som en scene. Mange kommer for å se på og spør hva jeg gjør og hvordan alt funker. Det tar litt tid å venne seg til det, men det har vært veldig gøy. Det kommer både folk som ikke har noe erfaring med brygging og folk som brygger selv, sier han.

Bjerkeli forteller at i starten har de lagd en del gamle favoritter som pilsner, pale ale og IPA. I framtida har han lyst til å bevege seg inn i flere forskjellige typer, inkludert ting som er litt nisje. Så er det også selvsagt en juleøl på vei.

Den Gode Nabo

Pris for en Dahls: 87 kr
Pris for en Nabo-øl: 89 kr
Vi som har studert, og drukket, i Trondheim en stund har nok noen minner fra Den Gode Nabo fra da den sist var åpen. Personlig har jeg et veldig hyggelig minne av å sitte en rolig søndagskveld med et par venner og prate med bare noen få gamle gubber i lokalet. Et mindre hyggelig minne var å spy på skoene til et fadderbarn første kveld i fadderuka, for å så betale en bot på 500 kroner. Heldigvis husker jeg ikke stort av det.

Naboen stengte i fjor høst, men er nå tilbake. Det har vært noen forandringer siden sist, for det første er både eierskap og stab nytt, i tillegg er inngangspartiet med baren og badet nytt. Selve hoved-

delen er den samme, den har ikke mistet sin brune sjarm eller bryggestilen. Daglig leder Kristian Kolstad ser en lys framtid i vente.

- Vi jobber med å bygge oss opp igjen. Akkurat nå har vi ikke det store utvalget vi var kjent for, men vi jobber med å komme oss tilbake. Både med sortimentet og kunnskapen, sier han

Atmosfæren føles ganske lik som for et år siden. Området rundt baren har blitt mer lyst og åpent, noe som gjør at puben virker mer inviterende. Ifølge Kolstad er det bare én person som har sagt at Naboen ikke er det samme på grunn av at den skitne baren ikke er der lenger.

- Det er vel enten positivt eller negativt, ikke vet jeg, sier han.

Badet er kanskje ikke det første du tenker på når du skal velge utested, men kanskje burde det være det. Vi følte det var litt rart å ta bilder der, men det er et av de finere utestedsbadene jeg har vært på. Romslig og smakfullt designet, med vas-ker av ølfat.

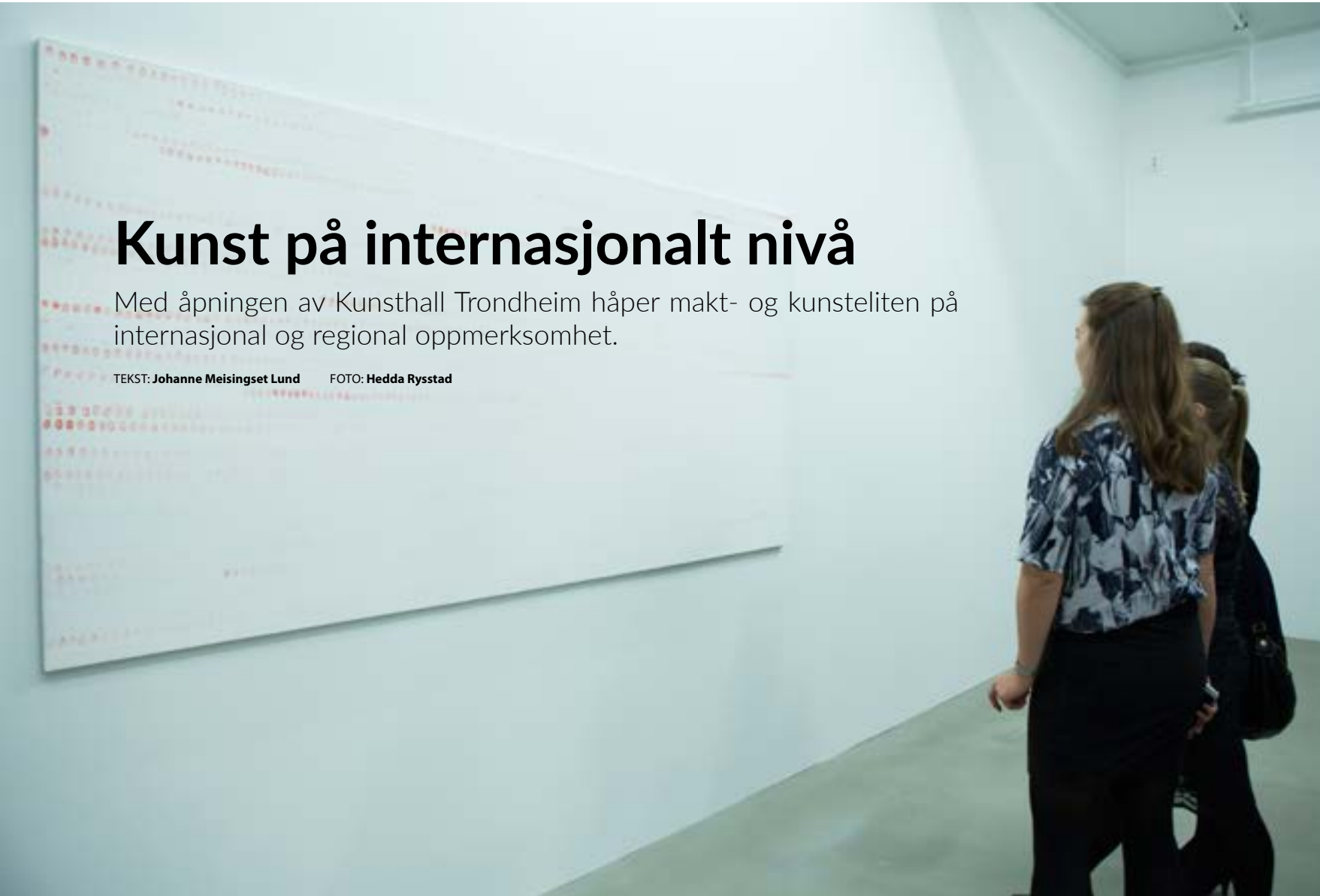
Klientellmessig er det ganske godt fylt med en blanding av yngre og eldre folk.

- Vi har alltid prøvd å henvende oss til studen-tene. I tillegg får vi gjester fra nede i atten år til oppe i søttiåra. Det virker som alle finner noe å like her, sier Kolstad.

Kunst på internasjonalt nivå

Med åpningen av Kunsthall Trondheim håper makt- og kunsteliten på internasjonal og regional oppmerksomhet.

TEKST: **Johanne Meisingset Lund** FOTO: **Hedda Rysstad**

EN KONGELIG AFFÆRE: Dronninga var blant de oppmøtte fra kunstnermiljøet og utover da Kunsthall Trondheim skulle åpnes.

En rød løper var rullet ut for de inviterte gjestene og nobiliteten da Kunsthall Trondheim hadde sin offisielle åpning. De store lyse lokalene i Kongens gate har tidligere huset en brannstasjon. Med åpningen har de blitt til en arena for et dynamisk program, med blant annet konserter, performance, video screenings, foredrag, og poesiopplesninger. Kunsthallen ligger i forbindelse med det nye litteraturhuset og folkebiblioteket i Trondheim, og har en egen kafé og bar. Til sammen danner disse et nytt og spennende kulturkvartal i byen.

Styreleder Ellen Tveit Klingenberg håper byens innbyggere vil benytte seg av det nye galleriet.

– Jeg håper at åpningen av Trondheim Kunsthall vil øke kunstinteressen i byen vår, men også oppmerksomhet utenfra. Vi håper på synlighet regionalt, nasjonalt og internasjonalt, sier hun.

Det ble skålet i champagne og flere holdt festtaler, og det var tydelig at kunsten engasjerte publikum. Etter hvert ble det også musikalske innslag, og flere nysgjerrige byboere dukket opp til den nyåpnede kunsthallen.

På åpningsarrangementet var ordfører, direktør,

og presse til stede, samt storfint besøk av Dronning Sonja. Dronningen lovpriset prosjektet og håpet kunsthallen kunne bli en møteplass for kunst.

– Lokalene er spennende, en åpenbaring, og godt gjort, og jeg lover å komme tilbake for å se hvordan dette utvikler seg, uttalte dronningen, før hun erklærte Kunsthall Trondheim for offisielt åpnet.

Viktig bidrag

– Jeg håper at Kunstakademiet i Trondheim og kunsthallen vil få et varig samarbeid, sier Jeremy Welsh. Han er professor i billedkunst ved Kunstakademiet i Trondheim.

Welsh sier at åpningen av kunsthallen er etterlenget og viktig, og setter åpningen i sammenheng med flere positive bidrag til kunstmiljøet i byen de siste årene, som Babel visningsrom, Metamorf-festivalen, og Trøndelag senter for samtidskunst.

– Åpningen av Kunsthall Trondheim er en viktig hendelse, og jeg håper at hele byens kunst- og kulturmiljø skal møte opp, delta og hjelpe Kunsthall Trondheim med å bli et levende og spennende miljø i tiden framover, sier han.

Håper på studenter

Prosjektet har vært i planleggingsfasen lenge, men har vært et offer for byråkrati, pengemangel, og motstridende meninger innad i kunstmiljøet. Når åpningen endelig er et faktum er det kjærkomment for både politikere og kunstnere i byen.

Ordfører Rita Ottervik håper Kunsthall Trondheim vil løfte fram norsk, såvel som trøndersk, samtidskunst.

– Det politiske miljøet og kunstnere i Trondheim har begynt å bli utålmodige. Men nå som resultatet er her kommer alle til å bli fornøyde, forsikret ordføreren.

Fylkesordfører Tore O. Sandvik la vekt på støtten fra blant annet kunstnere, pådrivere i kommunen og spesielt NTNU, og håpet at studenter ville få innblikk i og kontakt med det nye kunstmiljøet.

– Jeg håper Kunsthall Trondheim vil gi mersmak og provosere, skape dialog, og gi grenseoverskridende opplevelser, sa han.

Kunsthallen vil ha studentrabatt, og studenter fra studieretningene billedkunst og kunsthistorie vil få gratis inngang.

En arena for internasjonal kunst

Åpningsutstillingen *This is a political (painting)* gjør ære på kunsthallen med flere ulike kunstnere og ulike uttrykk, blant annet foto, film og performance. Kjente, internasjonale navn som Kaja Dahlberg, Valie Export, Claire Fontaine, Alexandra Pirici, og A.K. Dolven er representert i denne utstillingen, som er oppkalt etter et av verkene til sistnevnte.

Direktør Holmberg har kuratert utstillingen. Hun forklarer at utstillingen er aktuell på mange plan, med blant annet tematisering av kroppens funksjon i samfunnet, identitet, nasjonalitet og migrasjon.

– Utstillingen skal vise kroppens utsatthet og styrker, kropp som bærer av identitet, den arbeidende kroppens relasjon til samfunnet, sier Holmberg.

Alexandra Piricis performancestykke *Monument to Work* fikk mye oppmerksomhet på gulvet, med dansere som viste koreograferte bevegelser basert på bevegelser utført av industriarbeidere gjennom et yrkesliv.

Kunstner Vaile Export fra Østerrike stiller ut verk fra sine *Body Configurations* (1972-82) og *Body Sign Action* (1970). Hun er svært fornøyd med hvordan kunsten hennes blir satt i kontekst i Kunsthall Trondheim, og

liker det helhetlige uttrykket.

– Utstillingen gjør min kunst aktuell, sier hun.

Kunstneren fikk tilsynelatende en god tone med dronningen, og viste fram og fortalte om de ulike verkene sine, hovedsakelig i form av filmpoptak og fotografier. Dronningen var tydelig engasjert og lot kunstneren prate.

Spennende høst

På programmet for høsten er det allerede satt opp kunstneriske og deltagende arrangement for barn, kunstnerprat, og konsert med artisten Jenny Hval.

En tydelig stolt direktør Helene Holmberg lover flere spennende prosjekter utover, og gleder seg over resultatet, og til fortsettelsen. Hun ser for seg flere samarbeid og prosjekter med både litteraturhuset og folkebiblioteket.

Holmberg er svært fornøyd med åpningskvelden, og håper på en høst med mange besøkende. Spesielt trekker hun fram en gruppe hun håper å se mer til.

– Jeg håper studentene i Trondheim vil komme innom og delta i og oppleve prosjektene. **UD**

KUNSTHALL I TRONDHEIM

• 20. oktober åpnet Kunsthall Trondheim i permanente lokaler.

• Kunsthall Trondheim vil være et galleri for samtidskunst, men vil også være en dynamisk arena for blant annet kunstne risk formidling, diskusjon, foredrag, poesi, og konserter.

• Prosjektet er støttet av Trondheim kommune, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Norsk Kulturråd.

• Har siden 2013 vært drevet av Hanna Holmberg, som i dag er direktør.

• Åpningsutstillingen *This is a political (painting)* tematiserer aktuelle emner som kropp i ulike uttrykk, migrasjon, og fremmedgjøring, gjennom blant annet foto og performance.

• Konsert med Jenny Hval 5 .november klokken 21.00.

Kilde: kunsthalltrondheim.no

Klassisk musikk - kultur for alle og enhver?

På tross av at klassisk musikk teknisk sett er tilgjengelig for alle, griper ikke nødvendigvis den yngre garde sjansen til å oppleve konserthallene.

TEKST: Inga Stenøien ILLUSTRASJON: Eirin Mari Fosøy

Vi lever i et samfunn hvor musikk alltid kretser rundt oss, og det kan virke som om all verdens musikk er tilgjengelig. En allmenn oppfatning er likevel at det sjeldent er Bach og Debussy som strømmer gjennom hodetelefonene til den yngre delen av befolkningen. Er alle sjangre like aksepterte?

Er klassisk musikk blitt gjemt bort i en støvete krok, og tør folk under pensjonistalder i det hele tatt å stikke tåa innenfor Olavshallen? Svaret beror kanskje på hvem man spør.

Høy gjennomsnittsalder

Synne Gevoll Østerlie er trondheimsstudent og jobber på kafeen Latteliten i Olavskvartalet. Hun forteller at publikummerne til Trondheim Symfoni-orkester varierer fra konsert til konsert, men at den typiske personen er akkurat der man forventer.

– Gjennomsnittsalderen er ganske høy. På torsdagskonsertene jeg oftest jobber på, er folk gjerne seksti pluss. Det er som regel folk som er pensjonerte, og de tar kanskje med seg barna og barnebarna sine.

Østerlie har registrert at det ikke er like mange fra yngre generasjoner som kommer på konsertene. En faktor er at mange av konsertene er på torsdager, som ikke nødvendigvis er ideelt når man skal på jobb eller studie på en fredagsmorgen. En pensjonist har derimot fri hele dagen. I tillegg kan en del studenter se på det som dyrt å ta seg råd til en konsert i hverdagen, på tross av at det er studentrabatt. Det er gjerne unge som selv spiller klassisk musikk, eller kjenner noen som spiller klassisk, som drar på konsertene.

– Når man jobber på Latteliten blir man kjent med mange av de som spiller. Da er det ganske gøy å se at de er skikkelig talentfulle, og så kommer de hit og drikker kaffe hos meg! Det gjør det lettere for meg å dra på konsertene, og jeg synes jo det er kjempebra når jeg først er der, sier hun.

Ikke som en Veronica Maggio-konsert

Ifølge Østerlie er klassisk musikk lett tilgjengelig i Trondheim. Det er derimot ikke så mange studenter som nødvendigvis vet størrelsen og bredden på TSOs program. Selv tror hun at studenter ikke nødvendigvis oppsøker det klassiske miljøet hvis de ikke har en fot innenfor fra før.

– Jeg tror det har noe å gjøre med at unge gjerne drar på konserter for å ha det gøy. Når man drar på en konsert med klassisk musikk skal man gjerne sitte og lytte til musikken, og det skjer ikke like mye på scenen. Det er ikke som å dra på en Veronica Maggio-konsert. Man hopper jo ikke opp og ned til musikken, sier hun.

Med dette som bakgrunn tror hun at eldre setter mer pris på klassisk musikk, siden de muligens tar livet mer med ro enn studenter. Den danske komponisten Bent Sørensen har et annet syn på dette.

Klassisk musikk for alle

Sørensen studerte komposisjon ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og var festivalkomponist for årets kammermusikkfestival i Trondheim. Han mener klassisk musikk definitivt er like relevant for yngre mennesker som for eldre.

– Klassisk musikk er kultur for alle. Jeg ser det ikke som en spesifikk type musikk for kun én type mennesker.

Komponisten forteller at hvilket publikum som kommer på en konsert beror på hvordan konserten promoteres. Da Sørensen var i Trondheim la han merke til at det var et yngre publikum på Dokkhuset enn i Olavshallen.

– Jo nyere den klassiske musikken er, jo yngre vil publikum være. Kammermusikk lokker vanligvis eldre mennesker, mens nyere musikk gjerne lokker yngre. Noen steder kommer både yngre og eldre. Det avhenger av hva man forteller at man skal spille for dem.

På tross av promotering mener komponisten at man ikke burde skille mellom eldre og nyere klassisk musikk. Man burde heller lytte til eldre klassisk musikk som om det var skrevet i nåtiden, og motsatt. Førsteamanuensis og utøvende klassisk gitarist Jarl Strømdal ved NTNUs Institutt for musikk, er enig.

– Det er kun én ting som betyr noe; hvorvidt det er kvalitet. Kvalitetsmusikk er alltid interessant, uansett om det er fra 1423, eller 2016, sier han.

Merkelapp på musikken

Strømdal tror ikke det er lettere for unge å relatere seg til nyere enn eldre klassisk musikk. Han tror at de mest framtrepende ingrediensene i det kulturelle bildet i dag er populærkultur og populærmusikk. På tross av at musikken er veldig forskjellig forteller han at det er en rekke paralleller mellom populærmusikk og det man kan kalle tidlige tiders klassisk musikk. Disse likhetstrekkene er blant annet stort fokus på

melodi, stort fokus på en relativt stødig rytmikk, og en ikke altfor komplisert harmonikk.

– Det kan nok være en del forutinntatthet, som gjør at man tenker at klassisk musikk er vanskelig. Det er nok en oppfatning i samfunnet som muligens går i retning av at klassisk musikk er høykulturelt og kanskje til og med litt snobbete, og som man dermed distanserer seg fra. Men bare tenk på filmmusikk. En stor del av filmmusikk er klassisk musikk. Det er fryktelig mange folk som både liker og hører på klassisk musikk mye mer enn de er klar over.

Dårlig tilgjengelighet

Strømdal er enig med Synne Østlie i at de klassiske tilbudene i Trondheim er lett tilgjengelige, siden de er relativt få. Hvis man derimot tenker samfunns-messig, mener han at tilgjengeligheten på klassisk musikk er katastrofalt dårlig. Dette er grunnet at dagens samfunn i stor grad er utenfor konsertsalene.

– I prinsippet er det selvfølgelig tilgjengelig på strømmetjenester og sånt, men det som virkelig betyr noe er den klassiske musikkens posisjon og synlighet i media, og den er bortimot fraværende. Jeg forstår ikke helt, med all respekt å melde, hvorfor man skal ha to sider om Stjerne-kamp, mens det i beste fall står en liten notis om en internasjonal stjernesolist som er med i TSO.

Mange hundre år gammelt

På tross av at klassisk musikk i dag ikke er så tilgjengelig som man kanskje skulle ønske, er Strømdal klar på at den klassiske musikken ikke kommer til å ebbe bort. Han legger til at TSO er et av de orkestrene i Norge som har klart å snu en negativ trend og opplever en ganske god publikumstilstrømming. Det er likevel en del sjangre som får mer oppmerksomhet enn andre.

– Det er nærliggende å tenke på opera, som er en av få sjangre innenfor klassisk musikk som ikke har en dalende tendens når det gjelder salg og publikumstilstrømming, sier han.

Ifølge Bent Sørensen vil det likevel alltid være noen som har lyst til å høre på en komposisjon av Beethovens, og Strømdal poengterer at historien på mange måter har motbevist at klassisk musikk vil svinne hen.

– Vi lever i 2016 og spiller fremdeles musikk som er mange hundre år gammel. I overskuelig framtid vil nok ikke klassisk musikk forsvinne. **UD**

–Huden blir bare tynnere

Tore Renberg har vært en aktiv forfatter i mange år, men blir fortsatt nervøs hver gang han kommer med en ny utgivelse. I det siste har han også gjenoppdaget musikkinteressen fra ungdomsårene.

TEKST: Maria Lund Krogstad

FOTO: Sebastian S. Bjerkvik

– Det er alltid fryktelig skummelt og forferdelig nervepirrende å gi ut noe nytt.

Tore Renberg har nettopp gitt ut ny bok, og er i byen for å promotere den. *Du er så lys* har vært ute i nesten en måned, og har fått gode kritikker. Renberg var likevel nervøs før utgivelsen av boken.

– Man skulle tro det ble lettere, men det er ikke riktig. Jeg møtte Roy Jacobsen for mange år siden og var nokså ung. Da jeg sa at det måtte være så deilig å bli voksen, å være rolig og ha full kontroll, ble han irritert og sa at jeg visste ingenting.

Renberg kjenner seg nå godt igjen i dette, for han føler det står mer på spill jo flere bøker han gir ut.

– Det er det som egentlig er greia: du får ikke tykkere hud, den blir bare tynnere. Derfor er det deilig å se at boka landet godt, forteller han

Han er veldig fornøyd med den nye boka, da det var veldig annerledes enn de andre bøkene han har skrevet. Da han fikk inspirasjonen til den var han midt i tredje bok om Hillevågsgjengen.

– Jeg må jo bare følge energien jeg har, og det er så kjekt å se at folk vil være med. De har jo vært vant til en ting, og så har jeg bare ditcha karakterene og begynt på noe nytt. Det krever jo litt av publikummet.

Digget studielivet

Renberg mener noe av det aller lureste han har gjort i livet sitt var å dra hjemmefra for å studere i noen år. Selv om han trives med det stabile voksenlivet med kone og barn, så er det mye med det å være student han mener man må huske å sette pris på.

– Jeg savner det ofte. Det var noen digge år, og jeg tenker på hvor mye det har betydd for meg. Det er kanskje bra man ikke vet hvor mye det du gjør kommer til å bety for deg senere i livet.

På spørsmål om hva han studerte begynner han å humre, før han innrømmer at det var «the usual suspects» for de med hans interesser: litteratur og

TORE RENBERG

Guilty pleasure?

Med en gang du bruker begrepet guilty pleasures er det noe som er feil. Jeg skammer meg ikke over det jeg liker. Det jeg liker er jo bra for meg på en eller annen måte. Men okei, jeg er så utrolig svak for godteri. Klarer ikke å motstå det. Er det i huset så spiser jeg det, bring it on.

Beste kulturopplevelse?

Noensinne er vanskelig, så det blir i nyere tid. Det er Gjermund Larsen Trio, en felespiller fra Trøndelag. Han ga nettopp ut et album som heter *Salmeklang*. Det er så fint at jeg nesten ikke klarer å holde meg i ro.

Råd til trondheimsstudenten?

Forsyn deg, og vær stolt av å være student. Stopp opp og tenk på at dette får du aldri tilbake. Bare *vær*. Bare bruk det. Dette er et sinnssykt bra tilbud du har, en vakker by, bra rockescene, og kulturscene. Bare dig in.

Største problem, og hvordan fikse det?

Vår manglende raushet. Det er vanskelig å bare være en bra person, men det er det vi må være, og for å være det må vi være rause. Jeg tror alle de store problemene kan kokes ned til det, selv om det ser litt døllt ut på trykk. Man må stå opp hver dag og tenke: «Kan jeg bare bli en bitte-litt bedre Tore i dag», og det er det jo alltid potensial til.

filosofi. Han gjorde mye utenom studiene, men også det var innenfor de samme interessefeltene.

– Jeg var med både i studentavisa og studentradioen i Bergen, hvor jeg skrev og snakka om kulturting, sånn som bøker og artistintervjuer. Det var en steike fin tid, helt topp.

Vil ikke angre

Drømmen til Renberg var alltid å være forfatter. Nå har han gitt ut flere bøker, og det er vanskelig å skulle velge en favoritt. Han sier selv at forfattere alltid har den siste som favoritt, og at han er enig i at det er juks å velge den.

– Da tenker jeg at min personlige favoritt må være *Vi ses i morgen*. Jeg kjenner at jeg fikk til noe der, som jeg ønsket å få til. Det var høye fjell å klatre. Den har bredt liv i seg, med elleve forskjellige fortellere, og er nokså annerledes. Men jeg kunne nok valgt en annen bok i morgen, sier han smilende.

I studietida skrev han på kveldene og spilte i flere kompisband i Bergen. Musikken ble neglisjert etter hvert og skrivinga tok overhånd, men de siste årene har han igjen prioritert musikken og endt opp med et lignende liv som han hadde før.

– I ungdomsårene sto jeg alltid på to føtter, musikken og skrivingen. Så det kom til et punkt hvor jeg tenkte at nå er det ikke bare på tide, men på overtid, at jeg behandler musikken like skikkelig og seriøst som jeg alltid har behandlet litteraturen.

Det han ønsker minst er å bli en gammel mann som ser tilbake på livet sitt og tenker «faen og» om ting han ikke gjorde. Han vil selv si han er en type som bare «gønner på».

– Man må heller ta sjansen og se hvordan det blir. Og så tryner du jo innimellom, og det er også helt greit. Vær ydmyk og lær av det. Det er ingen god idé å vente med tingene du ønsker. Jeg har jobbet vettet av meg, ingenting kommer gratis. **ud**

Å bygge seg bort fra arkitekturen

Et ensidig fokus i arkitektutdanningen fanger alt engasjement, og fører diskusjonen bort fra fagets kjerne.

KOMMENTAR

AMUND ROLFSEN

Journalist

Hammer, sag, spiker, og skruer har de senere år blitt vanlige følgesvenner for arkitektstudenter over hele landet. Under merkelappen «design and build» utfører studenter prosjekter fra tegning til produkt, og ender ofte opp med velfortjent heder og ære. Problemene oppstår når en ukritisk hyllest av byggeprosjekter som læringsarena fanger de engasjerte studentene. Gjennom Live Studio, NTNUs organ for tilrettelegging, er det skapt en holdning om at gode arkitekter defineres ut fra hvor mange treplanker de har skrudd sammen. At «ekte» innflytelse på bylandskap skapes når «ekte» mennesker med «ekte» prosjekter møtes. Dermed vises en naiv tro på at den beste arkitekturen oppstår som følge av utfordrende samarbeidsprosesser og refleksjon rundt egen læring. At de beste arkitektene er de som lærer å prosjektere bygg og byområder glemmes.

Det har i det siste vært snakket om en krise i arkitektfaget. At det er utbyggere, ingeniører, politikere eller datamaskiner som har tatt over

arbeidet. Nye definisjoner av arkitektrollen har dermed vært høyt på dagsordenen, og studenterne er satt i en posisjon der de frykter fagets død. Gjennom byggeprosjektene har det blitt fremmet en rolle der arkitekten framstår som en fasilitator og mellommann for alle involverte parter i et prosjekt. Ikke formgiver og planlegger av våre bygde omgivelser. God kommunikasjon er viktig, men det er forståelse for faget som skaper tyngden arkitektene trenger for å styrke sin posisjon. Når det ikke snakkes om arkitekturen i det ferdige resultatet, men om prosessen som ligger bak, virker muligheten for optimal læring tapt.

Enormt mye tid og krefter blir lagt ned i gjennomførelsen av byggeprosjektene, både fra studenter og de involverte veilederne i Live Studio. Prosjektene stjeler oppmerksomhet fra fagene som tilbys i undervisningen, og det legges derfor stor vekt på å rettferdiggjøre tidsbruken. Det ligger selvsagt en verdi i det å vite om materialers konstruktive egenskaper, hvordan de festes sammen, og hvor vanskelig samarbeid egentlig er.

Men det er begrenset hvor stor overføringsverdien er til prosjektering av større bygg. Holdningen er at så lenge det bygges noe håndfast, er en forberedt på alt av oppgaver som måtte komme i det virkelige liv. Når en kan gå gjennom store deler av arkitekt-studiet uten å tegne komplekse planer, sette byggene i en større kontekst, eller få basiskunnskaper til fagets teoretiske grunnlag, hjelper det lite å være den beste mellommann. I så måte gjør Live Studio studentene en bjørnetjeneste når de promoterer byggeprosjektene på et ensidig vis.

Fokuset i studentprosjektene viser et annet generelt sykdomstegn i arkitekturen. At det handler om å pynte på bygg og byrom, der attraktivitet blir synonymt med god arkitektur. Dermed blir en endeløs variasjon av stil og uttrykk viktigere enn å ha kontroll på de komplekse prosessene som gir våre bygde omgivelser sin form. Da kan ikke Fakultet for arkitektur og billedkunst ved NTNU kaste seg på bølgen og ha byggeprosjekter i tre av seks masterkurs. Skal arkitekter fortsatt tegne bygg og by, må vi gjøre det på skolen også.

Nostalgisk lettveker

Selv på sitt svakeste er Woody Allen sterk og severdig.

TEKST: Øyvind Johannes Hamre

FOTO: Gravier Productions

En gang på 1930-tallet flytter Bobby Dorfman (Jesse Eisenberg) fra Bronx til Hollywood for å søke lykken og møter opp på døren hos hans onkel Phil (Steve Carell), som arbeider som manager for alle filmstjernene. Phil får sekretæren sin Vonnice (Kristen Stewart) til å vise den nyinnflyttede rundt i Los Angeles, og Bobby blir umiddelbart betatt. Slik begynner Woody Allens nyeste film, *Café Society*, og den strekker seg tematisk fra trekant-drama til tapt kjærlighet.

Filmen er hva man forventer av Woody Allens nyeste film. Allen har gjennom sin karriere vært imponerende produktiv med tilnærmet én film i året, en trend han har fortsatt selv ved fylte åtti. *Café Society* følger i den samme ånden som hans filmer i de seneste årene, med et nostalgisk blikk på de velstående rundt mellomkrigstiden.

Hovedpersonen Bobby, vel spilt av Eisenberg, er en dårlig kamuflert gjengivelse av det som er blitt gjennomgående karakter i Woody Allens filmer – den nervøse, jødiske romantikeren fra Bronx, eller

med andre ord: Woody Allen selv. Likevel er det Kristen Stewart som briljerer i rollen som Vonnice, hun spiller med en naturlig og avslappet letthet som titt og ofte redder den banale dialogen.

***Café Society* er en lettveker** sammenlignet med hans tidligere verk; både dialog og handling er ofte forutsigbar og overfladisk, og de humoristiske spissformuleringene som er blitt karakteristisk for Woody Allen mangler. Til og med kritikken av Hollywoods hyklerske og glamorøse liv virker litt halvhjertet.

Til tross for alle tilsynelatende mangler, er den vel verdt en tur innom Nova eller Prinsen. *Café Society* er mesterlig filmet av Vittorio Storaro (*Apocalypse nå!*). Enten vi befinner oss i en New York-jazzbule eller i et Hollywood-herskapshus – vi kjeder oss aldri, det er alltid noe som fanger blikket vårt. Woody Allen skaper et univers som det er umulig å ikke bli sjarmert av, og byr på halvannen time med ren eskapisme i form av nostalgi.

Engelsk fiasko med fransk åpning

La oss håpe det tar mer enn et helt halvt år før neste Jojo Moyes-bok spilles inn.

TEKST: Maria Furuheim FOTO: Bastion Forlag

Dette var en varm dag i august, og min venninne hadde lastet ned *Paris for One* som lydbok. Vi hadde begge fått med oss suksessen til og tilhengerne av Moyes' tidligere bok *Et helt halvt år* og den etterfølgende spillefilmen, så forventningene var til stede.

Med unntak av den gangen foreldrene mine glemte meg igjen på en holme sommerferien 2005, har jeg aldri vært så skuffet.

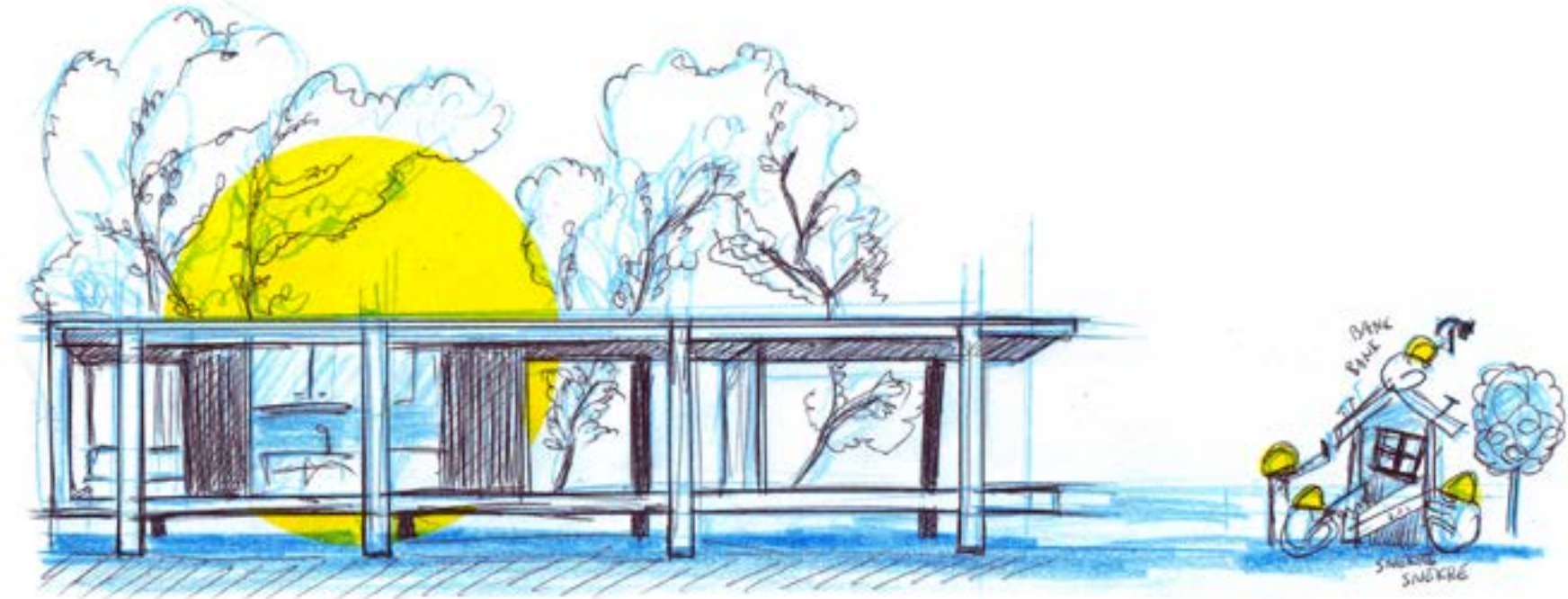
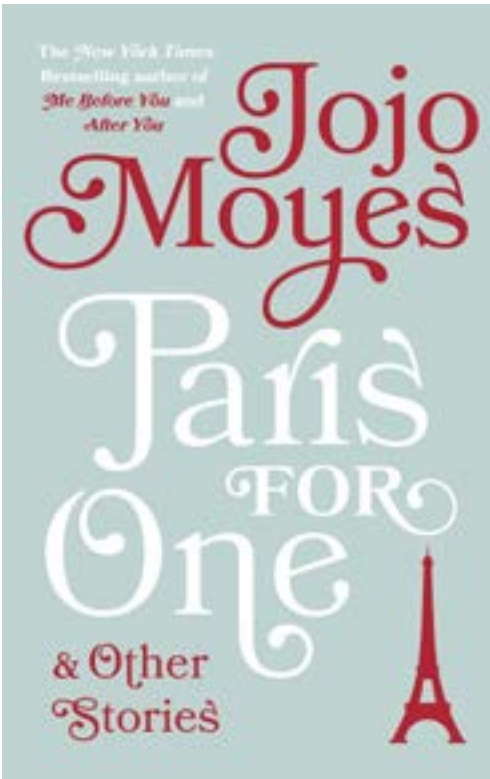
Handlingen starter med at hovedpersonen, Nell, venter på at kjæresten skal møte henne på flyplassen så de kan dra til Paris sammen. Kjæresten dukker imidlertid ikke opp, og resten av handlingen går ut på hvordan denne usikre jenta klarer seg i Paris. En helg – helt alene!

Allerede i det første kapittelet starter boka på en nedadstigende spiral av plattthet og forutsigbarhet. Nell er vanvittig kjedelig og karakterløs (nei, det å skrive lister i hytt og vær regnes ikke som et

interessant karaktertrekk), handlingen er så klisjé-aktig at det er pinlig å høre på, og oppleseren av bokas uttale av enkelte ord som «say» er så merkelig at det drar fokus vekk fra selve handlingen.

Bokas eneste høydepunkt kom da den andre hovedkarakteren, en franskmann, blir introdusert, og alle replikkene til han og hans venner leses på et franskfisert engelsk så latterlig at de høres ut som karakterer fra *Allo Allo*. I starten lurte jeg på om han snart kom til å ta av seg brillene og deklare at «It is I, Leclerc!». Halveis i boka håper jeg intenst at det skjer, om så bare for å gjøre handlingen mindre forutsigbar.

Det kan hende det er jeg som ikke er i målgruppen. Det kan hende forfatteren har en totalt manglende evne til å gjøre karakterene sine gjenkjennelige. Men det jeg vet er at dette er den første og siste boka av Jojo Moyes jeg noen gang kommer til å sjekke ut.

Klare for å dele musikken

Tü om første singelslipp, navnebytte, og musikkmiljøet i Trondheim.

TEKST: Martin Ervik FOTO: Linea Bancel

AKTUELLE: Erle Romundstad Mylius er den ene halvdel av duoen Tü, aktuelle med singelslipp og konsert på Feminalen.

En mørk høstkveld i oktober har vi avtalt å møte Tü på Fotofagskolen ved Nedre Ila. Erle Romundstad Mylius, den ene halvdel av bandet, møter oss i døren. Den andre halvdel, Oddbjørn Sponås, er med oss hele veien fra India via Skype.

– Vi har jo spilt masse gigs og laget en del materiale, men etter at vi starta i band sammen har vi også måttet lære å bli kjent med hverandre musikalsk. I denne perioden har vi vært gjennom mange musikalske faser.

Slik beskriver Oddbjørn bakgrunnen for at bandet, oppstartet under navnet Erle & Slaget i 2010, ennå ikke har utgitt noe.

– Du kan vel sammenligne det med fasene en går gjennom når en vokser opp. Man går gjennom trassalder, tenåra, og andre modningsfaser. Vi har vel derfor først den siste tiden følt at vi endelig har funnet det uttrykket vi føler oss mest komfortable med og ønsker å dele med verden, supplerer Erle.

Dynamisk duo

Bandet har i tillegg til å skifte bandnavn, også jobbet en del med å utvikle og endre det visuelle uttrykket live. Bandet har derfor startet et samarbeid med kunstner Jenny Marie Hviding for å inkludere videokunst i sceneshowet sitt.

– Det har vært viktig for oss begge at jeg ikke kun framstilles som vokalist i bandet, og Oddbjørn kun som trommisen. I live-sammenheng ønsker vi å se på oss selv som en dynamisk duo, hvor begge kan bytte på å innta forskjellige instrumenter og roller. Med det nye musikalske uttrykket føltes det også mer riktig å endre navn til Tü.

Bandet beskriver seg selv som en elektrisk-organisk duo i sjangeren kunstopop. En beskrivelse som virker å stemme greit når de snakker om innflytelsene sine.

– Artister som David Bowie, Stereolab, og St. Vincent har hatt stor innflytelse på oss. Spesielt

Bowies Berlin-periode, samt det siste albumet hans, *Lazarus*. Et album Erle faktisk ikke har turt å høre før nylig, ler Oddbjørn.

– Rent scenemessig er også Grace Jones en stor inspirasjon, tilføyer Erle.

Gleder seg til Feminalen

Duoen er aktuelle med opptreden på Feminalen, musikkfestivalen som skal skape rom for debatt og løfte fram kvinnelige artister. Festivalen avholdes helga 28. til 30. oktober på Byscenen, og Tüs konsert finner sted lørdag.

– Vi gleder oss veldig til å dele nye låter med publikum. Samtidig gleder vi oss veldig til svenske Pale Honey. Vi har drøyt store forventninger til den konserten. Dette blir garantert et høydepunkt, mener Oddbjørn.

I tillegg til konserter arrangeres det under Feminalen en paneldebatt, «Hvor er produsenten?»,

som tar for seg mangelen på kvinnelige produsenter i musikkbransjen. Erle, som er produsent i tillegg til artist, er opptatt av temaet.

– Jeg hadde en periode hvor jeg ble veldig sliten av at jeg fort blir satt i bås som utelukkende vokalist, og at min rolle som produsent og teknisk kyndig ikke ble lagt like mye vekt på. Den blir på en måte overskygget av denne vokalist- og artistrollen. Så det er absolutt et tema som bør tas opp

Musikkbyen Trondheim

De siste årene har ulike scener, som Familien og Blæst, blitt lagt ned. Dette har preget musikkmiljøet i Trondheim, og det begynner å bli mangel på scener nye artister kan vise seg frem på. Tü, som nå (på sett og vis) relanserer seg som band har flere tanker rundt dette.

– Det er kanskje litt tidlig å si hvor mye nedleggelsen av for eksempel Blæst vil påvirke miljøet, men heldigvis har Trondheim sine ildsjeler som jobber for å holde konsertkonsepter i gang, påpeker Erle.

– Det er jo selvsagt trist med alle nedleggelsene, men heldigvis er det samtidig en så stor og positiv kraft som fortsatt ligger til grunne i musikkmiljøet her i byen. Ulike festivaler, som Feminalen er eksempel på at det skjer bra ting i musikkmiljøet her. Vi er på ingen måte bekymret for Trondheim som konsertby, for byen har mye mer enn kun klubb-scenene å by på, konstaterer Oddbjørn.

Både Oddbjørn og Erle har gode minner fra de nå nedlagte klubb-scenene i byen, og begge forteller om historier fra både Familien og Blæst.

– Min første sceneopptreden på en klubbscene i Trondheim var faktisk på Blæst, da jeg i 2009 sang og spilte med min fars bluesband, Missing Links, mimrer Erle.

– Jeg hadde en av mine første konsertopplevelser i byen på Familien. Som 15-åring snek jeg meg faktisk inn på konsert med bandet 22, sier Oddbjørn.

Holder konsert i Edgar

I tillegg til sin opptreden på Feminalen har Tü flere konserter i planene.

– Vi kan nå faktisk slippe en konsert eksklusivt for Under Dusken. Torsdag 3. november skal vi spille et par låter på Edgar på Samfundet, som er en live-sending arrangert av Radio Revolt. Vi har også en muntlig avtale med Whales and This Lake om en splitgig, så det er mye bra på gang.

Bandet har også planer om å gi ut musikk i nær framtid, og den siste sommeren har blitt brukt til innspilling. Allerede om kort tid kommer første smakebit.

– Det kommer et singelslipp i tiden rundt Feminalen. Første singel heter *St. Vodka*, og det vil etterhvert også komme et EP-slipp. Låtene vi har spilt inn er nå sendt til miksing hos en dyktig mann i London ved navn Gary Bromham. Han tør å mikse litt ukonvensjonelt, og liker å leke seg med lyden, sier Erle med stor iver.

I tillegg til Bromham er duoens veldig fornøyd med arbeidet medprodusent Magnus Børmark har gjort på det innspilte materialet.

– Vi har hatt en topp medprodusent i Magnus. Sommeren sammen var fantastisk, og vi føler at han har bidratt til å løfte materialet vårt til nye høyder. I tillegg hadde Magnus jetlag, så han sov jo nesten ikke under hele innspillingstida, avslutter Oddbjørn lattermildt. **UD**

Tü holder konsert på Byscenen under Feminalen, lørdag 29. oktober klokken 20:30.

Agnes Obel *Citizen of Glass*

Eventyrlig og sterkt

TEKST: Emilie Pedersen

FOTO: PIAS America

Danske Agnes Obel har en unik evne til å gjøre hver eneste låt til et lite folkeeventyr i seg selv, og hvert album til en ny forunderlig verden. Der albumet *Philharmonics* var full av undring, er *Citizen of Glass* et mer modent og dystert kapittel av historien hun formidler. Jeg har alltid inntrykket av at fantasien hennes er grenseløs. Selv om den røde tråden med atmosfæriske fioliner og piano stadig dominerer, holder hun seg interessant uten å inngå kompromisser.

Åpningslåta «Stretch Your Eyes» stadfester at dette albumet er helt annerledes enn forventet. Tangentene og strengene er med fra tidligere, men stemningen er på grensen til skummel, hvilket komplimenterer Obels klokkeklare stemme. Til tross for den rimelig rolige atmosfæren rommer den uventede skiftninger i toneleie og vakre harmoniseringer, som lag på lag danner et slående lydbilde.

«Familiar» er etter min mening albumets sterkeste låt. Den er sårbar og mektig, og ikke minst transparent, som albumtittelen tilsier. Stemme-forvrengingen fungerer nesten som en dialog, og gir inntrykket mer dybde. Låta er høyt og lavt, og leker med elementene av overtro som kjenne-tegner Obel. Hun er raus med dramatikken. Metaforiske temaer som synd og dommedag går igjen, og verselinjer som «I must be cruel to be kind» fra låta «Stone» maler store følelsesladde bilder.

Å plassere instrumentale låter som tredje og nest siste spor er vågalt, litt urytmisk, men det funker som en behagelig og dramaturgisk overgang mellom begynnelse og slutt. Eksempelvis skaper «Grasshopper» en myk overgang til «Mary», som luller oss gjennom de siste snaue seks minuttene av albumet. *Citizen of Glass* er utvilsomt vakkert og gjennomtenkt – verdig en opptreden i Royal Albert Hall med et orkester i ryggen kanskje? Det er lov å håpe.

Ludvig Moon *Sparks*

Trygt og godt?

TEKST: Live Skartveit

FOTO: Riot Factory

For de av dere som fortsatt er triste over at Team Me slo opp, kommer det tidligere band-medlemmet Anders Magnor Killerud og bandet hans Ludvig Moon med noe som kan trøste dere. Debutalbumet *Sparks* er et solid førstealbum, som nok kommer til å bli tatt godt imot av publikum.

Det er spenstig og luftig indie-pop som suger ut av høyttalerne. Det instrumentelle er nøye satt sammen, og melodiest sett er det jevnt over bra. Det er behagelig å høre på og de intet mindre enn seks bandmedlemmene utfyller hverandre godt.

Når det er sagt, er ikke plata spesielt nyskapende. Det er trygg pop som ikke prøver på så mye nytt. Det funker fint, men særlig spennende er det absolutt ikke. Tekstmaterialet er ganske vanlige greier: kjærlighet, sorg og glede. Selv om det er komfortabelt å lytte til er det altså ikke ekstremt givende. Det blir et av de albumene man gjerne kan høre på uten problemer, men som man glemmer relativt fort etterpå.

Det er vanskelig å bite seg merke i enkeltlåter nettopp på grunn av hvor likt det hele er melodiest sett. Det er få topper, og det er få bunner. Det er dette som gjør at det er ålreit å høre på i avslappende omstendigheter, men ikke fullt så mye når man vil høre på musikk for musikkens skyld. Jeg kommer nok ikke aktivt til å sette på plata for min egen lytteglede.

Som første plate fungerer *Sparks* greit. Like fullt hadde de helt klart ikke tapt på å prøve ut litt andre ting enn den samme luftige vokalen, og det relativt like lydbildet på låtene. Kommer de seg ut av komfortsonen kommer det nok noe spennende fra denne retningen i framtida, og imens får vi håpe de arbeider videre med å utvikle seg kreativt.

Nxworries *Yes Lawd!*

Flytende og behagelig, rått og sexy.

TEKST: Chris Gjertsen

FOTO: Stones Throw Records

Duoen Nxworries, bestående av Knxwledge og Anderson .Paak, slapp på slutten av fjoråret en EP navngitt *Nxworries*, som inneholdt seks låter i en velfungerende miks av soul og hiphop. Duoene hadde ikke gitt lyd fra seg om mer samarbeid, men i sommer kom heldigvis gladnyheten om at vi hadde et 19-spors album i vente. *Yes Lawd!* ble sluppet fredag 21. oktober, og EP-ens beste låter, «Suede» og «Link Up», er også med på den nys-lupne fullengderen.

Stones Throw Records må ha vært det perfekte plateselskapet for dette albumet, ikke bare grunnet Knxwledges jazzinspirerte beats, men også hans tydelige inspirasjon fra andre artister på samme selskap, som Madlib og J Dilla. Knxwledges signaturelementer i kombinasjonen med Anderson .Paaks unike stil, har gitt oss en plate med et helt eget lydbilde, spekket med behagelige, småhypnotiske beats, rå vokal og grove tekster. Det er melodisk, kult, og ikke minst sexy.

Låtene som tilsynelatende kanskje ikke har så stor sammenheng, klarer fortsatt å styrke hverandre og utgjøre et helhetlig lydbilde. Tekstene føles ekte, følelsesladde og menneskelige, blant annet fordi de omhandler både myk kjærlighet og aggressivitet. Låtene gir deg ofte to opplevelser samtidig, fra det behagelige og myke til det hardtslående og grove.

De to artistenes rå talenter slått sammen fører til musikk som gjør det nesten umulig å sitte i ro. Låter som «Lyk Dis», «Get Bigger/Do U Love» og nevnte «Suede» og «Link Up», gir blant annet vibber som passer på alt fra fest, til tur, og til slappe søndager i senga. Dette er musikk som fortjener å komme fram i verden.

Sara & Arash

Energisk hiphop-pop med viktige budskap straight outta Kristiansand.

TEKST: Trym Kjøse

FOTO: Sarash Music

Duoen Sara og Arash Safartabar, som også er søsken, slapp i 2013 singelen «Slipp mæ fri». Låta handler om å feste og å ha det gøy, men på egne premisser. «Min første fest, der og da min største test», synger Arash på låtas førstevers. Det kommer senere fram at karakteren er avholdsmann, eller «nykter-kid» som Arash synger. Festen virker skremmende for den unge personen, og verre blir det når han ser for seg morens sinte fjes selv om han tenker at han ikke har gjort noe galt. Det popaktige lydbildet passer låtagodt, og selv om tematikken ikke bare er fest og moro vil jeg kategorisere dette som en vaskeekte gladlåt.

Vi må likevel skru tiden tilbake noen år for å finne starten på deres musikalske karriere. Saumfarer man Youtube finner man fram til en video lagt ut i 2009. Det er en reportasje som forteller at de på daværende tidspunkt hadde skrevet låter sammen i flere år. Satsingen starter likevel i 2008. Under et P4-arangement kalt Vinter

lyd fikk duoene vist seg fram for et begeistret publikum. Her kommer det også fram at Karpe Diem var til stede under forestillingen og at de lot seg imponere. På spørsmål om hvem inspirasjonskilden er, kommer svaret lynkjapt: «Det må rett og slett være Karpe. De som henta inn igjen hiphop-en i Norge».

Det som imponerer meg mest med Safartabar-søsknene er tekstene. Rasisme, mangfold og fordommer er temaer som går igjen i tekstene deres. Ellers som Sara forklarer det så fint: «Kultur, politikk, religion, og legning. Det er tusen sjangre». På låta «Kommer oss imellom» forteller Arash ærlig at han hele tiden må forklare hvor han er fra, før han kommer med et av de beste svarene jeg har hørt: «Æ vetta faen mann, æ e født i Steinkjer». Historiene låtene forteller er gode, viktige og brutalt ærlige. Uansett hvor mange spørsmål det stilles om *«hva de gjør her»* er Arash likevel optimistisk når han på refrenget synger at han ser en lysere framtid.

Både på «Kommer oss imellom» og «Bittersøt» hører man at det melodiske lydbildet også inneholder elementer hentet fra Midtøsten. Et strengeinstrument går i bakgrunnen mens det jeg kan sammenligne med et slags bønnerop fører oss fra refrenget og over i andre vers. På «Bittersøt» synger duoene «chera gofti dorogh» og «boro az inja boro», som fra persisk lar seg oversette til «hvorfor løy du til meg?» og «gå herfra, gå». Virkemidlene forsterker låtenes budskap.

«For blodet mitt er samme farge som blodet ditt. Ey, mann ta åsså hold min hånd», synger Sara på «Kommer oss imellom». La oss for guds skyld holde hender alle mann, og høre på Sara & Arash mens vi gjør det.

PS: Er du så heldig å befinne deg i Østfold i oktober, kan du få med deg Sara & Arash på flere scener utover måneden.

KVISS

SPØRSMÅL:

1. Hvilken kjent filmkomponist spiller på keyboard i musikkvideoen «Video Killed the Radio Star»?
2. Hvilken Marvel-karakter i en kommende superheltefilm, finner man gjemt i platecoveret til Pink Floyds *A Saucerful of Secrets*?
3. Hva heter sårkremen Therese Johaug ble dopingtatt for?
4. Hva heter visepresidentkandidaten til Donald Trump?
5. Hvilken ny NRK-satsing har Aksel Hennie i hovedrollen?
6. Hvor på kroppen finner man perineum?
7. Hva het kona til William Shakespeare?
8. Hvilke faste innslag på sirkuset terroriserer nå gatene i både Norge og USA?
9. Hvor ble Vidkun Quisling henrettet?
10. Hva het den første programlederen for *Vil du bli millionær*?
11. Fra hvilket land kommer bilmerket Fiat?
12. Hvor mange mennesker har vært på månen?
13. Hva kjennetegner komponisten John Cages populære verk ved navn 4'33"?
14. Når ble Lego grunnlagt? (slingringsmonn 5 år)
15. Hva heter den kommende filmen, som har blitt latterliggjort i Norge da UFO-ene i filmen ser ut som lakrisbåter?
16. Hvilket norsk fotballag har 100-årsjubileum i 2017?
17. Hvem vant Nobelprisen i litteratur?
18. Hva var hovedkonkurrenten til Blu-ray under formatkrigen for cirka ti år siden?
19. Hvor i Trondheim er det nye minnesmerket etter 22. juli plassert?
20. Hva heter det neste spillprosjektet til Rockstar, som fikk sin første trailer den 20. oktober?

SVAR:

1) Hans Zimmer 2) Dr. Strange 3) Trofodermin 4) Mike Pence 5) Nobel 6) Mellom endelarm og penis/skjedeinnngang. Bedre kjent som «skruken» 7) Anne Hathaway 8) Kloverner 9) Akershus festning 10) Arve Juritzen 11) Italia 12) Tolv 13) Den består av 4 minutter og 33 sekunder med stilhet. (Verket skal inspirere lytteren til å legge merke til lydene i omgivelsen) 14) 1932 15) Arrival 16) Rosenborg 17) Bob Dylan 18) HD-DVD 19) Tordenskioldsparken (bak Vår Frues Kirke) 20) Red Dead Redemption 2

KVISSMESTRE:
Live Skartveit og Christian Høkaas
Spørsmål og kommentarer kan sendes til
kviss@studentmediene.no

TELL POENGENE DINE OG FINN UT HVEM DU ER PÅ HALLOWEEN:

0 POENG:
Steve Jobs

1- 3 POENG:
Skrik (maske til 79,-
fra Europris)

4 - 6 POENG:
Sexy katt

7 - 9 POENG:
Spøkelse

10 - 12 POENG:
Jahn Teigen

13 - 14 POENG:
The Joker

15 - 16 POENG:
BB-8

17 - 19 POENG:
Immortan Joe

20 POENG:
Xenomorph

Kulturkalenderen

Drunt rullekakene
25. oktober - 8. november

TIRSDAG 25. OKTOBER

Bijou: The Holy Mountain

Klokka 19.00, Samfundet: Det blir Jodorowsky-film på Biblioteket. Hvis du ikke veit helt hva det innebærer, lover filmklubben at det blir som Salvador Dali på syre. Hvis du fortsatt ikke forstår, anbefaler filmklubben å bare møte opp likevel.

ONSDAG 26. OKTOBER

Trolldomsprosesser mot samer

Klokka 19.00, Suhms hus: Hvordan ble samene behandla under 1600-tallets trolldomsprosesser? Det skal Ellen Alm, som nylig har skrevet bok om temaet, gi svar på. Slukk din tørst for øl en annen kveld, denne gang er det på tide å slukke kunnskapstørsten. Du veit den fins dypt der nede et sted.

TORSdag 27. OKTOBER

Candiss-konsert

Klokka 21.00, Samfundet: Du har sikkert sett dem: de er av det annet kjønn og raver rundt i rosa snekerbukser med masse buttons på. De er visstnok mer enn kapable sangerinner, og inviterer denne kvelden til konsert på Knaus.

FREDAG 28. OKTOBER

Feminalen

Klokka 20.00, Byscenen: Trondheimsfestivalen med desidert høyeste østrogennivå. Fredagen blir det åpning, og over helga blir det tid til både paneldebatter og filmvisninger.

Moddi

Klokka 22.00, Samfundet: Senjaværingen som har gjort hvite folk med afro great again, gjester Storsalen med et protestsangalbum og Trondheim-solistene i bagasjen. Undertegnede venter først og fremst i spenning på hva et solistorkester egentlig er, da det høres ut som en massiv selvmotsigelse.

LØRDAG 29. OKTOBER

Vitenlunsj

Klokka 13.30, Trondheim Folkebibliotek: Hvis du er av den typen som liker å lytte til et foredrag om de sykeste og farligste menneskene i Trondheim mens du inntar et måltid, kan du plassere lunsjen din på biblioteket denne lørdagen. Kanskje du skal spørre hun pene jenta du kjenner om å bli med? Du vet, gjøre en date ut av det. «Hey, baby, blir du med på Vitenlunsj på lørdag? For du gjør meg kriminelt sinnssyk.»

Okkultisme

Klokka 19.00, Samfundet: Hvis du ikke har fått med deg at tida sakte, men ubønnhørlig kryper fram mot Halloween, eller Allehelgensaften som det vel egentlig heter, så sørger Samfundet for å gni det inn. Her skal vi få et dyddykk i norsk magi-historie, samt forsøke å få kontakt med åndene. Blir dette for mye «Åndenes makt» for deg, får du som vanlig kjøpt øl i baren. Hvis du virkelig bøtter innpå, er sjansen stor for at du ser både det ene og det andre.

SØNDAG 30. OKTOBER

The Blair Witch Project

Klokka 19.00, Samfundet: Jada, jeg skjønner at det er kvelden før Halloween. Men er det vits å enda en gang lide seg gjennom nesten en og en halv time med ikke stort annet enn forvirrende filming av buskas? For ikke å nevne den ulidelige sekvensen hvor alt de gjør er å rope etter «JOOOOOOSH!!!!». Og det attpåtil i 2016, hvor *Paranormal Activity*-serien er sånn cirka oppe i sin 20. oppfølger og alle som eier antydning til hjerne har fått med seg at det faktisk ikke er basert på virkelige hendelser. Men for all del. Hva annet skal man finne på, liksom, en kald søndagskveld i denne jammerdalen av en eksistens.

MANDAG 31. OKTOBER

Hvem skal eie Norge

Klokka 19.00, Litteraturhuset: I anledning Allehelgensaften inviterer Litteraturhuset til møte om tidenes skrekkehistorie: Forvitringen av vårt felles eie av naturressursene. Fisket, skogen og energiressursene er i ferd med å flyttes over på private hender, skal vi tro innlederne. For å si det med en rikskjent trønder: Vart du skræmt, no?

Grauskjending

Klokka 23.59, Moholt kirkegård: Når klokka nærmer seg mørkets time inviterer Nina og Stine alle interesserte til en god, gammeldags gravskjending. Ta på dine svarteste klær og lytt til et par Bauhaus-album underveis for maksimum effekt.

TIRSDAG 1. NOVEMBER

Simen Ekern: Kampen om Europa

Klokka 18.00, Litteraturhuset: Simen Ekern har et par bøker og en fast spalte i den liberale akademikerelitens sladreblekke, Morgenbladet, under beltet. Noe som visstnok har gitt ham status som en av landets viktigste europakjennere. Går det rett vest eller nenedom og hjem med kontinentet? Ekern har svarene.

Under terapi

Klokka 19.00, Samfundet: SIT inviterer til in-tet mindre enn norgespremiere på et argentinsk stykke om folk i parterapi. Det blir mørke, det blir komedie, og ikke minst: Forviklinger.

ONSDAG 2. NOVEMBER

Fremtidens arbeidsliv

Klokka 19.30, Litteraturhuset: Robotene kommer! Automatisering og delingsøkonomi - bare bra eller bare en ny måte for arbeidskjøpera å utbytte vors? Skal vi akseptere utviklinga eller organisere en væpna revvolusjon? Forumet Tronheims Venstreside inviterer til debatt.

Møster!

Klokka 21.00, Verkstedhallen: Internett forteller meg at dette er en slags sjangerkryssende supergruppe, med preg av jazz, prog, og psykedelika. Personlig synes jeg jazz er feigt, har lite til overs for prog, og psykedelika tar jeg helst i form av ett

riff og volumet satt til 11. Men hvis sjangerkryssende supergrupper er din greie, får du ta turen til Svartlamoen denne dagen.

TORSdag 3. NOVEMBER

Disneyaften med S.Møller Storband

Som en person på «vår alder» elsker du nok Disney-musikk. Aladdin, Løvenes Konge, Hercules og hele den pakka. Da bør du ta en tur til storsalen på Samfundet denne torsdagen. S. Møller samarbeider med TSS, TKS og SIT for å lage et helaftens Disney-show. Kom og syng med, for du kan nok hver jøvla sang.

FREDAG 4. NOVEMBER

Poesiti

Klokka 19.30, Litteraturhuset: Det er ti' for poesi! Pedro Cormona-Alvarez har nylig kommet ut med ei bok med poesi i. En annen som har funnet ti' til å skrive poesi på si' (hun er til daglig freelance-journalist), er Sandra Lillebø. Begge gjester byen denne kvelden.

LØRDAG 5. NOVEMBER

Kaja Gunnufsen

Klokka 22.00, Samfundet: Faen ta, Kaja Gunnufsen kommer til byen! Av lite kjønnsbevisste anmeldere gjerne beskrevet som «sjarmerende», fordi kvinner som synger selvironiske tekster om hverdagslivet åpenbart ikke kan være noe annet. Men for alt jeg veit kan hun faktisk være veldig sjarmerende. Man får ta turen og finne ut av det på egen hånd.

SØNDAG 6. NOVEMBER

Søndagsjazz

Klokka 14.00, Ila Brainnstasjon: Brannstasjonen bytter som seg hør og bør ut vannslanger og røykdykkerutstyr med trommevisper og sax.

MANDAG 7. NOVEMBER

Bokbad

Klokka 19.00, Trondheim Folkebibliotek: Den siste måneden har debatten om den såkalte virkelighetslitteraturen rast i spaltene. Vigdis Hjorth har skrevet en roman som grenser på virkeligheten, mens Ivo de Figueiredo har skrevet sakprosa som grenser til det skjønnlitterære. Begge skriver om familie og opphav, og begge kommer til Trondheim.

TIRSDAG 8. NOVEMBER

I det jeg skriver dette er en hel armada av russiske krigsskip på vei mot Syrias middelhavskyst. Den åttende november blir Clinton etter all sannsynlighet USAs neste president, men det ser faen meg ikke så lyst ut likevel. Sørg for å plukke opp Under Duskens nye utgave denne dagen. Hvem vet, det kan bli din siste. Snart kommer det til å sverme av droner og taktiske atomvåpen.

Student og interessert i skatteparadis og finansielt hemmelighold?

Tax Justice Network - Norge ønsker å støtte studenter som vil skrive masteroppgave om internasjonale skattespørsmål. Her er noen relevante muligheter vi tilbyr:

Konferanse, Bergen 21.-22. november: "Lifting the Veil of Secrecy"

Ledende forskere, gravejournalister og andre eksperter fra hele verden presenterer den siste forskningen på skatteparadis, kapitalflukt og internasjonal beskatning.

Konferansen arrangeres av Chr. Michelsens Institutt (CMI) og NHH, i samarbeid med TJN-Norge.

Informasjon om påmelding og hvordan søke om reisestipend finner du på taxjustice.no (frist 30.10)

Sjekk også ut vår månedelige podcast!

TAXCAST

en podcast om globale skattespørsmål

Vi tilbyr veiledning til master- og bachelorstudenter!

Tax Justice Network - Norge veileder hvert år studenter som er interesserte i å skrive oppgaver om tema knyttet til skatteparadis, internasjonale skattesystemer eller finansielt hemmelighold.

Ta kontakt eller bruk vår emnebank med forslag til forskningsspørsmål.

Mer info på
taxjustice.no/ressurser/master

tax justice network
Norge